

Ewaluacja programu SENSE oraz projektów wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji zrealizowanych w ramach Polskiej współpracy rozwojowej w latach 2009-2011

Raport metodologiczny

Zamawiający

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

al. J.Ch. Szucha 23

00-580 Warszawa

Wykonawca

Warszawa 2012

Spis treści

Wykaz skrótów	4
1 Koncepcja ewaluacji	5
1.1 Koncepcja badawcza – partycypacyjny model ewaluacji	5
1.2 Przedmiot badania.....	6
1.3 Cel główny i cele szczegółowe badania	7
1.4 Kryteria ewaluacyjne	8
1.5 Koncepcja logiczna badania	8
1.6 Pytania badawcze.....	10
1.7 Zakres badania	11
2 Metodologia badania	12
2.1 Syntetyczne zestawienie wszystkich metod badawczych.....	12
2.2 Metody i narzędzia badawcze.....	14 ¹³
2.2.1 Analiza danych zastanych (desk research)	14 ¹³
2.2.2 Indywidualne wywiady pogłębione	15 ¹⁴
2.2.3 Badanie ankietowe CAWI	17 ¹⁵
2.2.4 Telefoniczne indywidualne wywiady pogłębione (TDI)	18 ¹⁶
2.2.5 Studium przypadku	19 ¹⁷
2.2.6 Analiza SWOT.....	20 ¹⁸
2.3 Zidentyfikowane zagrożenia w realizacji badania	21 ¹⁹
2.4 Sposoby zagwarantowania rzetelności zastosowanych narzędzi oraz analizy danych i formułowania poprawnych logicznie i metodologicznie wniosków	28 ²⁵
2.4.1 Sposób rejestracji danych jakościowych.....	28 ²⁵
2.4.2 Sekwencja etapów badania	28 ²⁵
2.4.3 Standardy ewaluacji.....	29 ²⁶
3 Organizacja badania	30²⁷
3.1 Sposób przygotowania raportów	30 ²⁷
3.2 Współpraca z Zamawiającym	31 ²⁸
3.3 Podział zadań między członków zespołu badawczego	32 ²⁹
3.4 Harmonogram badania	34 ³⁰
Załączniki	35³²
1 Kluczowe punkty wywiadów pogłębionych	35³²
1.1 Indywidualne wywiady pogłębione.....	35 ³²
1.1.1 Uczestnicy programu SENSE	35 ³²
1.1.2 Uczestnicy projektów wsparcia instytucji w Gruzji	36 ³³
1.2 Telefoniczne wywiady pogłębione	37 ³⁴
1.2.1 Trenerzy programu SENSE	37 ³⁴
1.2.2 Trenerzy/eksperci projektów wsparcia instytucji	38 ³⁵
1.2.3 Przedstawiciel Towarzystwa Nasz Dom	39 ³⁶
2 Kluczowe punkty ankiety CAWI	41³⁸
2.1 Uczestnicy programu SENSE	41 ³⁸
2.2 Uczestnicy szkoleń i konsultacji projektów wsparcia instytucji w Gruzji	42 ³⁹
3 Identyfikacja obszarów z brakami informacyjnymi	43⁴⁰
4 Zapotrzebowanie na dokumenty i dane	43⁴⁰

Wykaz skrótów

CAWI	Wywiad kwestionariuszowy realizowany przez Internet (ang. <i>Computer Assisted Website Interview</i>)
IDI	Indywidualny Wywiad Pogłębiony (ang. <i>Individual In-Depth Interview</i>)
MSZ RP	Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej
SENSE	<i>Strategic Economic Needs and Security Exercise</i>
SIWZ	Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SOPZ	Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia
TDI	Telefoniczny wywiad pogłębiony

1 Koncepcja ewaluacji

1.1 Koncepcja badawcza – partycypacyjny model ewaluacji

Wykonawca, jako podstawową zasadę realizacji niniejszego badania ewaluacyjnego, proponuje przyjęcie **partycypacyjnego modelu ewaluacji**¹. Ewaluacja tak rozumiana powinna spełniać dwa kryteria jakości badania:

- rzetelności i poprawności metod gromadzenia danych;
- odpowiedniego wkomponowania procesu ewaluacji w praktykę działania instytucji zaangażowanych w ten proces.

Partycypacyjny model ewaluacji oznacza włączenie w proces badawczy wszystkich istotnych interesariuszy, których badanie w ten lub w inny sposób dotyczy. Kooperacja – w trakcie projektowania i realizacji badania – z jak najszerszym *spectrum* zainteresowanych sprzyja budowaniu szerokiego wsparcia dla działań, jakie w wyniku ewaluacji zostaną podjęte. W tak rozumianej ewaluacji w postępowaniu ewaluatora obowiązuje generalna dyrektywa dialogu: jednym z naczelnych jej zadań jest doprowadzenie do tego, aby każda grupa, wyróżniona ze względu na swe roszczenia, troski i dążenia, mogła je wyrazić oraz skonfrontować z tym, jak swoje problemy postrzegają inne grupy. Realizacji takiego podejścia służy zastosowanie **odpowiedniego zestawu narzędzi**, zawierającego techniki pozwalające na konfrontację różnych opinii/stanowisk oraz na wypracowywanie konsensusu wokół konkluzji badania jeszcze przed ostatecznym sformułowaniem raportu końcowego.

Zaletą takiego postępowania jest też to, że ostateczne konkluzje, które pojawiają się w wyniku badania ewaluacyjnego, postrzegane są jako efekt **wspólnej pracy** ewaluatorów i osób zaangażowanych w ewaluowany projekt, program lub działania. Tak rozumiana ewaluacja stanowi również jedno z **kluczowych narzędzi komunikacji** między wszystkimi zaangażowanymi w realizację programu, projektu lub działań i dzięki temu przyczynia się do poprawy jakości wszystkich procesów zarządzania w obszarach, których badanie dotyczy.

Partycypacyjny model ewaluacji zostanie osiągnięty w niniejszym badaniu poprzez:

- **Zastosowanie technik badawczych pozwalających różnym interesariuszom na sformułowanie nie tylko opinii, ale także przedstawienie i przedyskutowanie propozycji rozwiązań i rekomendacji** (podczas indywidualnych wywiadów pogłębionych, badania ankietowego);
- **Możliwość uczestniczenia w ewaluacji przez Zamawiającego oraz uczestnictwo w procesie formułowania rekomendacji** (spotkania na życzenie Zamawiającego, sprawozdania z przebiegu realizacji badania, konsultacje narzędzi);
- **Triangulację źródeł informacji** – czyli zaangażowanie w proces badawczy wszystkich interesariuszy badania – przedstawicieli grup docelowych wspieranych w ramach szkoleń SENSE oraz projektów wsparcia instytucji w Gruzji m.in. uczestników szkoleń, trenerów, przedstawicieli projektodawców (Towarzystwo Nas Dom), przedstawicieli społeczności lokalnej, NGO.

¹ Cousins J.B., Whitmore E. 1998. Framing participatory evaluation. *New Direction for Evaluation*. Nr 80, 5-23; King J.A. 2005. Participatory evaluation, w: S. Mathison (red) *Encyclopedia of Evaluation*, Thousand Oaks, Ca- London: Sage, 291-294; Stake R. 2000. A Modest commitment to the promotion of democracy. *New Direction fir Evaluation*. Nr 85,97-107; Alkin M. C. 2004: *Evaluation roots: tracing theorist' views and influences*. ThousandOaks, Ca- London: Sage.

1.2 Przedmiot badania²

Badaniu zostanie poddany:

1. cykl realizowanego w Polsce w latach 2010 i 2011 programu opartego na szkoleniach SENSE;
2. grupa trzech powiązanych projektów zrealizowanych w Gruzji w ramach konkursów polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP.

Ad.1. Szkolenia SENSE

SENSE (Strategic Economic Needs and Security Exercise) jest programem szkoleniowym, na który składa się cykl specjalistycznych wykładów oraz komputerowa symulacja funkcjonowania kraju w sytuacji pokonfliktowej i w warunkach transformacji ustrojowej. Wykorzystuje licencjonowane oprogramowanie stworzone przez Institute for Defense Analyses (USA). Głównym celem szkolenia jest wzmocnienie administracji rządowej, promowanie reform oraz zasad dobrego rządzenia na szczeblu krajowym i lokalnym. Program adresowany jest jednorazowo do grupy 40-60 urzędników wysokiego szczebla służby rządowej i publicznej, banku centralnego, parlamentu, zrzeszeń przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych. Formuła SENSE umożliwia w ciągu trzech dni szkolenia zaprojektowanie wieloletniego zarządzania hipotetycznym państwem. W okresie 2010–2011 Polska zorganizowała 5 edycji 7-dniowego programu (łącznie dla 238 osób), których głównym komponentem było szkolenie SENSE dla następujących krajów: Afganistan, Armenia, Azerbejdżan, Gruzja, Mołdawia, Tunezja, Ukraina. W programie brali również udział uczestnicy z Polski.

Badania obejmują działania prowadzone w ramach SENSE w latach 2010 i 2011. W ramach pięciu edycji udział wzięło 238 uczestników spoza Polski oraz 24 Polaków, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Liczba uczestników programu SENSE.

rok i edycja	2010		2011			SUMA
	I	II	III	IV	V	
kraj						
Mołdawia	24		10			34
Ukraina	24		9			33
Polska	7	10	6		1	24
Gruzja		24	10			34
Armenia		24	10			34
Azerbejdżan			10			10
Tunezja				47		47
Afganistan					46	46
liczba uczestników	55	58	55	47	47	262

Źródło: opracowanie własne na podstawie SIWZ.

Ad.2. Projekty wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji

Projekty wsparcia rozwoju instytucji społecznych były realizowane w Gruzji przez Towarzystwo Nasz Dom. Odpowiadały założeniom trzech edycji Programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP (lata 2009, 2010 i 2011). W porozumieniu z lokalnymi partnerami (instytucje rządowe i organizacje pozarządowe) podjęte zostały działania na rzecz uruchomienia kompleksowego programu reform w zakresie przekształcania systemu państwowych instytucji opieki nad dziećmi w system rodzinnej opieki zastępczej lub tworzenia kameralnych,

² Na podstawie SIWZ

innowacyjnych placówek, o warunkach najbardziej zbliżonych do rodzinnych. Zakładano, że poprzez szkolenia i system konsultacji realizowanych w trakcie trwania projektów beneficjenci poznają polski model zmian i zdobędą wiedzę na temat mechanizmów takich przekształceń. W rezultacie, mieli oni stać się - przy wsparciu polskich ekspertów - aktywnymi uczestnikami przemian w Gruzji, tworząc własne założenia zmian strukturalnych. Proponowane projekty zgodne były ze strategią gruzińskiego rządu zakładającą gruntowną reorganizację instytucji społecznych.

Objęte badaniem mają zostać trzy projekty wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji realizowane w latach 2009, 2010 i 2011:

1. Program rozwoju instytucji społecznych w Gruzji wspierających rodzinę w kryzysie w oparciu o model przekształcenia trzech domów dziecka w Tbilisi (116/2009),
2. Wykorzystanie polskich doświadczeń indywidualnej pracy z dzieckiem i rodziną w ramach reformy domów dziecka w Gruzji (237/2010),
3. Rozwój małych domów dla dzieci jako ważny etap w procesie deinstytucjonalizacji pomocy dzieciom i rodzinom w Gruzji (143/2011).

1.3 Cel główny i cele szczegółowe badania

Cel główny badania został określony w następujący sposób:

Dokonanie oceny wpływu programów polskiej współpracy rozwojowej na wybrane elementy sytuacji w krajach-beneficjentach (w tym dobre rządy i rozwój sektora społecznego) oraz sformułowanie rekomendacji pozwalających zwiększyć oddziaływanie przyszłych programów i projektów realizowanych w ramach Wieloletniego Programu Współpracy Rozwojowej na lata 2012-2015 oraz planów rocznych.

Określono również następujące **cele szczegółowe ewaluacji**:

1. przedstawienie rekomendacji odnośnie zmian w programowaniu i realizacji polskiej pomocy w celu zwiększenia jej efektywności;
2. ocena czy proponowane doświadczenia, wykorzystywane technologie, oferowane rodzaje usług były właściwe w odniesieniu do tradycji, kultury i umiejętności beneficjentów;
3. ocena czy/w jakim stopniu realizowany program i projekty wpłynęły na wizerunek Polski w krajach-beneficjentach.

1.4 Kryteria ewaluacyjne

Wszystkie badania i analizy realizowane w ramach niniejszej ewaluacji zostaną przeprowadzone z **uwzględnieniem pięciu kryteriów oceny** przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 2. Kryteria ewaluacyjne wykorzystywane w czasie badania

Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium
1	Trafność	badanie powinno cenić stopień adekwatności planowanych celów interwencji i metod jej wdrażania do zidentyfikowanych problemów i wyzwań społeczno-ekonomicznych w wybranych krajach partnerskich polskiej współpracy rozwojowej
2	Efektywność	badanie powinno odpowiedzieć na pytanie o jakość zarządzania programem i projektami oraz jak dalece koszty programu i projektów były uzasadnione uzyskanymi korzyściami
3	Skuteczność	badanie powinno określić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele i założenia określone w Programie polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w latach 2009, 2010 i 2011
4	Użyteczność	badanie powinno wykazać, jakie rzeczywiste efekty wywołały prowadzone interwencje (zarówno planowane, jak i nieplanowane), odnosząc je do wyzwań społeczno-ekonomicznych w krajach -beneficjentach (prawdopodobnie już zmienionych w czasie)
5	Trwałość	badanie powinno wyjaśnić, czy/w jakim stopniu produkty i osiągnięcia programu i projektów są kontynuowane i rozwijane.

Źródło: SIWZ.

1.5 Koncepcja logiczna badania

Główną formą realizacji projektów, jakie mają zostać poddane ewaluacji, były szkolenia/doradztwo. Dlatego w celu zbadanie oddziaływania projektów Wykonawca planuje wykorzystać elementy **modelu oceny szkoleń** opracowane przez **Donalda Kirkpatrick'a**. Model zostanie dostosowany do instytucji sektora publicznego i wykorzystany do ewaluacji różnych wymiarów realizacji projektu – w tym także zostanie uwzględniony jego wymiar międzynarodowy.

Model oceny szkoleń Donalda Kirkpatrick'a zakłada następujące poziomy ewaluacji szkoleń:

1. Poziom I: REAKCJA

Na tym poziomie najbardziej interesują nas informacje osób obecnych na szkoleniu, czy było ono ciekawe, czy wszystko rozumieli, czy czują się zmotywowani do stosowania w pracy tego, czego się nauczyli.

2. Poziom II: UCZENIE SIĘ / UMIEJĘTNOŚCI.

Na tym poziomie oceniane jest to, czy udało się zrealizować założone w ramach szkolenia cele. Jedną z metod jest test wiedzy i umiejętności przed i po szkoleniu.

3. POZIOM III: ZASTOSOWANIE (transfer)

Na tym poziomie bada się transfer wiedzy i umiejętności na stanowisku pracy.

4. POZIOM IV: WYNIKI.

Samo zastosowanie umiejętności to oczywiście ciągle za mało. Dlatego ostatnim poziomem jest zbadania wyniku (wpływu szkoleń) na firmę/instytucję/społeczność. Wymiar ten odnosi się nie tyle do pojedynczego uczestnika, ile to jego otoczenia. Stąd też proces oceny musi angażować kierownictwo instytucji i musi opierać się na danych znacznie wykraczających poza samo szkolenie.

Wykorzystując powyższe wskazówki teoretyczne i poziomy oceny szkoleń, Wykonawca proponuje następujące podejście badawcze.

Dokonując ewaluacji, pozyskujemy informacje na temat osiągniętych po danym działaniu korzyści, a także wiadomości na temat kolejnych potrzeb pojawiających się w organizacji. Punktem wyjścia do oceny efektywności jest posiadanie diagnozy potrzeb. Na obecnym etapie realizacji szkoleń przeprowadzenie takiej diagnozy jest już oczywiście niemożliwe, możemy natomiast odwołać się do informacji, jakie posiadał realizator projektu w momencie projektowania i prowadzenia szkoleń. W ramach ewaluacji **oceniona zostanie jakość i trafność informacji, które były wykorzystywane w trakcie planowania działań**. W tym celu analizie poddane zostaną takie kwestie, jak:

- obszary wiedzy objęte oddziaływaniami projektu,
- wyjściowy poziom wiedzy uczestników,
- zakładana możliwość wykorzystania zdobytej wiedzy w pracy zawodowej,
- nastawienie do projektu szkoleniowego.

Kolejnym elementem oceny oddziaływania projektu będzie **ocena bezpośredniej reakcji na szkolenie** - ocena ta polega głównie na zbadaniu poziomu zadowolenia uczestników. Ma na celu pozyskanie informacji na temat bezpośrednich reakcji po zakończeniu sesji szkoleniowej. Etap ten jest niezwykle ważny dla dalszego powodzenia w zakresie akceptacji treści szkoleniowych oraz zachęcenia uczestników do wykorzystywania otrzymanych umiejętności i wiedzy. W tym celu posłużymy się badaniami prowadzonymi po zakończeniu szkoleń (ankiety ewaluacyjne), a także zapytamy uczestników wykorzystując do tego przygotowane na potrzeby niniejszej ewaluacji narzędzia badawcze. W tym celu analizie poddane zostaną takie kwestie, jak:

- dostosowanie szkolenia do potrzeb uczestników,
- dostosowanie szkolenia do złożonych potrzeb,
- wiedza merytoryczna trenera,
- umiejętności trenerskie – sposób przekazywania wiedzy,
- organizacja szkolenia.

Następnym elementem będzie **ocena procesu uczenia** (etap ten stanowi podstawę do efektywnego przeprowadzenia kolejnego poziomu oceny – zmian w zachowaniu się uczestników szkolenia).

Ocena zostanie dokonana poprzez zbadanie trzech aspektów: wiedzy, umiejętności oraz elementów budujących postawę. Prawidłowa weryfikacja tych aspektów umożliwi poznanie, czy cele szkolenia były prawidłowo dostosowane do grupy uczestników. Zasadniczą różnicą w stosunku do propozycji Donalda Kirkpatrick'a jest to, że w naszych badaniach będziemy bazowali w dużej mierze na samoocenie uczestników. W tym celu analizie poddane zostaną takie kwestie, jak:

- zmiana poziomu samooceny wiedzy,
- samoocena poziomu nabycia nowych umiejętności,
- zmiana poziomu zaangażowania i motywacji.

Wykonawca zakłada, że jeśli realizator szkoleń wykorzystywał do ich oceny testy wiedzy (prowadzone przed i po szkoleniu), wyniki te zostaną wykorzystane podczas ewaluacji do oceny procesu uczenia się.

Ocena zmian w zachowaniu się uczestników szkolenia - z racji tego, iż dotyczy praktycznego wykorzystania nabytej wiedzy i umiejętności - przeprowadzana jest po upływie pewnego czasu od daty przeprowadzenia szkolenia. Etap ten daje możliwość zidentyfikowania zmian, jakie nastąpiły w zachowaniu uczestników - ich podejścia do wykonywanych zadań oraz ewolucji efektywności. W tym celu analizie poddane zostaną takie kwestie, jak:

- zmiana zachowań pracowników,
- poziom wykorzystania wiedzy w pracy zawodowej.

Ocena wyników pracy uczestników szkolenia jest najtrudniejszym, a zarazem najważniejszym etapem ze wszystkich poziomów oceny efektywności. Wiąże się to z faktem, iż ciężko jest ocenić, które zmiany są efektem przeprowadzonego szkolenia, a które nastąpiły samoistnie lub miały na nie wpływ inne czynniki zewnętrzne - przez co jednoznaczna ocena wyników jest prawie niemożliwa. Dlatego dodatkowo analizie poddane zostaną takie kwestie, jak:

- zmiana efektywności pracy uczestników szkolenia (ocena opierać się będzie na subiektywnych odczuciach respondenta – ocena przed i po uczestniczeniu w szkoleniu),
- zgodność celu szkoleniowego z osiągniętym wynikiem.

Dzięki zaproponowanemu podejściu możliwe będzie pogłębione zbadanie oddziaływania programu, z uwzględnieniem wielu aspektów i poziomów analizy.

Każde z zagadnień ewaluatorzy zbadają, skomentują wyniki, a gdy to konieczne – bazując na swoim doświadczeniu i wiedzy oraz przeprowadzonych analizach – zaproponują najlepsze, alternatywne rozwiązania.

Wykonawca zamieści także wnioski i rekomendacje, których zastosowanie może wpłynąć na poprawę jakości dalszych działań projektowych w polskiej pomocy.

W procesie ewaluacji Wykonawca zwróci uwagę na osiągniętą **wartość dodaną prowadzonych działań**, a także na **kwestię spójności z działaniami innych donatorów oraz z działaniami rządów krajów-beneficjentów**.³

Z uwagi na charakter pytań ewaluacyjnych (przedstawionych poniżej) Wykonawca zapozna się z Programem wieloletnim współpracy rozwojowej na lata 2012-2015 i programami rocznymi polskiej współpracy rozwojowej.

1.6 Pytania badawcze

Wykonawca w ramach ewaluacji stosuje pytania badawcze przedstawione przez Zamawiającego oraz pytania badawcze, dodane przez Wykonawcę (oznaczone **kolorem zielonym i kursywą**).

Pytania dotyczące szkoleń SENSE:

1. Czy dobór narzędzi w programie było odpowiedni i pozwolił na zrealizowanie głównego celu SENSE, tj. podnoszenia jakości rządzenia? Jakże istnieją alternatywne narzędzia bądź środki?
2. Czy system rekrutacji uczestników pozwalał na pełne wykorzystanie potencjału programu SENSE? W jaki sposób można usprawnić te działania?
3. Czy poziom szkoleń był adekwatny do możliwości uczestników? Jakże zmiany w systemie przygotowań i realizacji szkoleń (w tym pod względem merytorycznym, organizacyjnym) mogłyby przyczynić się do zwiększenia efektywności działań w programie?
4. Czy program sprzyjał umacnianiu obrazu Polski jako donatora wspierającego procesy demokratyzacji? W jaki sposób można wzmocnić ten element?
5. **Jakie były rzeczywiste efekty programu, w podziale na efekty krótkoterminowe (rezultaty) i długoterminowe (oddziaływanie)? Które z nich były zamierzone, a które niezamierzone?**
6. **Czy program uwzględnił różnice kulturowe wynikające z krajów pochodzenia uczestników? Jeśli tak, to w jaki sposób i na jakim poziomie (poszczególnych**

³ Pod uwagę brane będą przedsięwzięcia realizowane w tych samych instytucjach np. dzięki środkom UNDP.

edycji programu, dostosowania poszczególnych szkoleń SENSE)? Jeśli nie, to dlaczego i jakie były tego konsekwencje?

Pytania dotyczące projektów wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji:

1. Jakiego było - w kategoriach ilościowych i jakościowych - oddziaływanie projektów?
2. Czy zaproponowano właściwe metody realizacji celów projektowych (szkolenia, konsultacje)? Czy okazały się one efektywne?
3. Czy gruzińskie placówki opiekuńczo-wychowawcze wykorzystują przekazane doświadczenia i rekomendacje? Jeśli tak, to czy wiążą je z polską ekspertyzą? Jeśli nie, to dlaczego?
4. Czy realizowane projekty były komplementarne do działań innych donatorów?
5. ***Czy projekty uwzględniały różnice kulturowe wynikające z adaptacji polskich doświadczeń w Gruzji? Jeśli tak, to w jaki sposób i na jakim etapie projektu (planowanie, projektowanie, realizacja)? Jeśli nie, to dlaczego i jakie były tego konsekwencje?***
6. ***Jakie działania ze strony polskiej i gruzińskiej powinny zostać podjęte, aby wzmocnić trwałość rezultatów poszczególnych projektów? A jakie, aby wzmocnić ich komplementarność/synergiczność?***

1.7 Zakres badania

Zakres przedmiotowy

Badaniem objęte zostaną:

- szkolenia prowadzone w ramach SENSE (Wykonawca planuje na wszystkich etapach badania (zbierania i opracowywania danych) uwzględnić trzy edycje programu,
- grupa trzech powiązanych projektów zrealizowanych w Gruzji w ramach konkursów polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP.

Zakres terytorialny

Wykonawca planuje prowadzenie badań jakościowych z uczestnikami z następujących krajów:

1. Gruzja,
2. Mołdawia,
3. Ukraina,
4. Tunezja oraz
5. Armenia.

Natomiast badanie ankietowe – zgodnie z wymaganiami Zamawiającego – obejmie uczestników ze wszystkich krajów uczestniczących.

Zakres czasowy

Objęte badaniem zostaną:

- program szkoleniowy SENSE realizowany w latach 2010 i 2011,
- trzy projekty wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji realizowane w latach 2009, 2010 i 2011..

2 Metodologia badania

2.1 Syntetyczne zestawienie wszystkich metod badawczych

Zaproponowany w niniejszym badaniu zestaw metod badawczych ma charakter komplementarny. Wykorzystanie różnorodnych, jakościowych, ilościowych i eksperckich narzędzi badawczych i analitycznych pozwoli na zebranie kompleksowych i wyczerpujących informacji, pozyskanych od szerokiego kręgu osób i instytucji. Różnorodność technik gromadzenia informacji i ich analizy pozwoli lepiej poznać i zrozumieć przedmiot badania oraz stworzy możliwość dokonywania odniesień i porównań.

Poniżej znajduje się **syntetyczne zestawienie metod badawczych**, przyjętych prób wraz z opisem ich doboru. Podejście metodologiczne przedstawiono osobno dla każdego przedmiotu badania, tj, programu SENSE oraz projektów wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji.

Tabela 3. Syntetyczne zestawienie metod badawczych w badaniu programu szkoleniowego SENSE.

Metoda	Respondent/źródło informacji	Opis metody/liczba
Metody zaproponowane przez Zamawiającego		
Analiza dokumentów	<p>Analizie <i>deskresearch</i> poddane zostaną:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumenty projektowe • Dane z monitoringu, źródeł statystycznych, innych danych administracyjnych, w tym dostarczone przez MSZ • Dane i materiały prasowe • Materiały medialne 	<p>Analizie poddane zostaną wszystkie dokumenty wskazane przez Zamawiającego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokumenty programowe, takie jak programy roczne, regulaminy konkursów i wytyczne (dostępne na stronach internetowych: www.polskapomoc.gov.pl); • opisy projektów/wnioski aplikacyjne (dostępne w MSZ); • sprawozdania z realizacji zadań i ankiety ewaluacyjne dostarczone przez organizacje realizujące projekty (dostępne w MSZ oraz w organizacjach realizujących program i projekty). <p>oraz inne, adekwatne, zidentyfikowane przez Wykonawcę na etapie przygotowywania raportu metodologicznego oraz w czasie badania.</p>
Wywiady indywidualne pogłębione	<p>Indywidualne wywiady pogłębione (IDI) zostaną przeprowadzone z beneficjentami ostatecznymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczestnikami programu SENSE 	<p>Planowana jest realizacja następującej liczby wywiadów indywidualnych pogłębionych z następującymi respondentami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 12 wywiadów z uczestnikami programu SENSE, pochodzącymi z trzech różnych krajów i z trzech różnych edycji programu. <p>Wywiady zostaną przeprowadzone bezpośrednio z uczestnikami w Gruzji, Mołdawii, Tunezji, Armenii oraz na Ukrainie.</p>
Badanie ankietowe CAWI	<p>Badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej zostanie przeprowadzone z uczestnikami programu SENSE,</p>	<p>Badaniem ankietowym zostaną objęci wszyscy uczestnicy szkoleń reprezentujący wszystkie kraje uczestniczące w programie szkoleniowym SENSE.</p>
Metody zaproponowane przez Wykonawcę		
Telefoniczne indywidualne wywiady pogłębione (TDI)	<p>Telefoniczne indywidualne wywiady pogłębione (IDI) zostaną przeprowadzone z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trenerami programu SENSE 	<p>Planowane jest przeprowadzenie telefonicznych wywiadów z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • min. 3 trenerami programu SENSE –z trzech różnych edycji.

Metoda	Respondent/źródło informacji	Opis metody/liczba
Analiza SWOT	Na podstawie materiału badawczego zostanie przedstawiona analiza mocnych, słabych stron projektu szkoleniowego SENSE oraz określone zostaną szanse i zagrożenia realizacji podobnych przedsięwzięć w przyszłości.	Analiza SWOT zostanie wykonana indywidualnie dla programu SENSE.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4. Syntetyczne zestawienie metod badawczych w badaniu projektów wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji

Metoda	Respondent/źródło informacji	Opis metody/liczba
Metody zaproponowane przez Zamawiającego		
Analiza dokumentów	Analizie <i>deskresearch</i> poddane zostaną: <ul style="list-style-type: none"> • Dokumenty projektowe • Dane z monitoringu, źródeł statystycznych, innych danych administracyjnych, w tym dostarczone przez MSZ • Dane i materiały prasowe • Materiały medialne 	Analizie poddane zostaną wszystkie dokumenty wskazane przez Zamawiającego: <ul style="list-style-type: none"> • dokumenty programowe, takie jak programy roczne, regulaminy konkursów i wytyczne (dostępne na stronach internetowych: www.polskapomoc.gov.pl); • opisy projektów/wnioski aplikacyjne (dostępne w MSZ); • sprawozdania z realizacji zadań i ankiety ewaluacyjne dostarczone przez organizacje realizujące projekty (dostępne w MSZ oraz w organizacjach realizujących program i projekty). oraz inne, adekwatne, zidentyfikowane przez Wykonawcę na etapie przygotowywania raportu metodologicznego oraz w czasie badania.
Wywiady indywidualne pogłębione	Indywidualne wywiady pogłębione (IDI) zostaną przeprowadzone z beneficjentami ostatecznymi: <ul style="list-style-type: none"> • uczestnikami szkoleń projektów wsparcia instytucji w Gruzji. 	Planowana jest realizacja następującej liczby wywiadów indywidualnych pogłębionych z następującymi respondentami: <ul style="list-style-type: none"> • 12 wywiadów z uczestnikami projektów wsparcia instytucji w Gruzji, w tym 1 z osobą ze szczebla kierowniczego beneficjenta i 1 z przedstawicielem lokalnej organizacji społecznej/przedstawicielem społeczności lokalnej Wywiady zostaną przeprowadzone na terenie Gruzji.
Badanie ankietowe CAWI	Badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej zostanie przeprowadzone z uczestnikami szkoleń projektów wsparcia instytucji w Gruzji.	Badaniem ankietowym zostaną objęci wszyscy uczestnicy szkoleń, konsultacji i konsultacji trenerskich w każdym z projektów.
Metody zaproponowane przez Wykonawcę		
Telefoniczne indywidualne wywiady pogłębione (TDI)	Telefoniczne indywidualne wywiady pogłębione (IDI) zostaną przeprowadzone z: <ul style="list-style-type: none"> • trenerami/ekspertami projektów wsparcia instytucji w Gruzji, 	Planowane jest przeprowadzenie telefonicznych wywiadów z: <ul style="list-style-type: none"> • min. 3 trenerami/ekspertami projektów wsparcia instytucji, • min. 1 przedstawicielem Towarzystwa Nasz Dom.

Metoda	Respondent/źródło informacji	Opis metody/liczba
	<ul style="list-style-type: none"> przedstawicielami towarzystwa Nasz Dom 	
Studium przypadku	Planowana jest realizacja studium przypadku na poziomie trzech typów projektów wsparcia instytucji.	<p>W ramach każdego studium przypadku przeprowadzone zostaną następujące działania o charakterze badawczym:</p> <ul style="list-style-type: none"> analiza dokumentów (dane zastane, będące w posiadaniu domów dziecka, Towarzystwa Nasz Dom, opracowania i badania własne, opracowane statystyczne dot. regionu, dane i materiały prasowe, materiały medialne), wywiady z kluczowymi osobami w instytucjach gruzińskich, wywiady z kluczowymi osobami z Towarzystwa Nasz Dom. <p>Planowana jest realizacja 3 studiów przypadku.</p>
Analiza SWOT	Na podstawie materiału badawczego zostanie przedstawiona analiza mocnych, słabych stron projektów oraz określone zostaną szanse i zagrożenia ich realizacji w przyszłości.	Analiza SWOT zostanie wykonana indywidualnie dla projektów wsparcia instytucji w Gruzji

Źródło: opracowanie własne

W poniższych podrozdziałach przedstawiamy **szczegółowy opis metod badawczych**, uzasadnienie przyjętych technik badawczych, opis doboru próby oraz technicznej strony realizacji badań.

2.2 Metody i narzędzia badawcze

2.2.1 Analiza danych zastanych (desk research)

Opis metody

W realizacji badania zostaną wykorzystane dane ze źródeł zastanych, czyli dane i informacje, które nie zostały wytworzone na potrzeby prowadzonego badania. Dane zastane będą gromadzone i analizowane na każdym etapie prowadzenia niniejszego badania.

Uzasadnienie przyjęcia metody

We wstępnej fazie badania, analiza podstawowych dokumentów źródłowych pozwoli na dogłębne poznanie przedmiotu i kontekstu badania. Pozwoli na doprecyzowanie narzędzi badawczych.

W fazie analitycznej dane statystyczne, dane z monitoringu oraz ankiety ewaluacyjne pozwolą na wyprowadzenie wniosków co do skuteczności programu.

Dobór próby

Analiza danych wtórnych będzie się opierać o poniższą listę dokumentów:

Program szkoleniowy SENSE:

1. Dokumenty programowe – założenia programu, cele, harmonogram,
2. Wyniki ankiet oceniających szkolenia (jeśli takie były),
3. Dokumenty programowe, takie jak:

- a. programy roczne,
 - b. regulaminy konkursów,
 - c. wytyczne (dostępne na stronach internetowych: www.polskapomoc.gov.pl);
4. Sprawozdania z realizacji zadań,
 5. Materiały medialne (w tym zapisy elektroniczne z audycji radiowych i telewizyjnych),
 6. Dane z monitoringu, źródeł statystycznych oraz innych danych administracyjnych.

Projekty wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji:

1. Dokumenty programowe – założenia kompleksowego programu reform w zakresie przekształcania systemu państwowych instytucji opieki nad dziećmi, cele, opis zadań,
2. Wyniki ankiet oceniających szkolenia i doradztwo (jeśli takie były),
3. Dokumenty programowe, takie jak:
 - a. programy roczne,
 - b. regulaminy konkursów,
 - c. wytyczne (dostępne na stronach internetowych: www.polskapomoc.gov.pl);
4. Opisy projektów/wnioski aplikacyjne,
5. Sprawozdania z realizacji zadań i ankiety ewaluacyjne dostarczone przez organizacje realizujące projekty,
6. Materiały medialne (w tym zapisy elektroniczne z audycji radiowych i telewizyjnych),
7. Dane z monitoringu, źródeł statystycznych oraz innych danych administracyjnych.

Lista powyższych materiałów nie jest zamknięta i będzie uzupełniana w trakcie badania.

2.2.2 Indywidualne wywiady pogłębione

Opis metody

Indywidualny wywiad pogłębiony (ang. Individual In-Depth Interview) to bezpośrednia rozmowa z respondentem na podstawie scenariusza rozmowy. Realizacja indywidualnych wywiadów pogłębionych będzie prowadzona przez członków Zespołu badawczego z wykorzystaniem scenariuszy do wywiadu. Pytania w scenariuszach będą miały charakter otwarty, zazwyczaj o kolejności ich zadawania czy sposobie formułowania decydował będzie prowadzący wywiad. W celu efektywnego prowadzenia wywiadu badacz każdorazowo zapoznawał się będzie ze specyfiką działalności danej instytucji/ organizacji.

Przed rozpoczęciem wywiadów ewaluatorzy będą zwracali się do respondentów z prośbą o wyrażenie zgody na rejestrację przebiegu wywiadu za pomocą narzędzi rejestrujących dźwięk (np.: za pomocą dyktafonu). W wypadku uzyskania takiej zgody, przebieg wywiadu będzie rejestrowany.

Wcześniejsze doświadczenia Wykonawcy pokazują jednak, że nagrywanie wywiadu deprymuje większość respondentów, dlatego przewidziano robienie notatek w trakcie wywiadu, a następnie przygotowanie raportu podsumowującego wywiad.

Wszelkie badania terenowe w trakcie ewaluacji będą poufne, tj. prezentacja wyników wywiadów w raporcie będzie uniemożliwiała identyfikację rozmówcy.

Wszystkie wywiady indywidualne zostaną przeprowadzone na terenie krajów, które uczestniczyły w programie SENSE oraz projektach wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji. Zadanie przeprowadzenia wywiadów zostanie zlecone podwykonawcom, tj. Wykonawca w porozumieniu z Zamawiającym wyszuka na terenie tych krajów osoby, których doświadczenie i wiedza zagwarantują rzetelną realizację wywiadów oraz przygotowanie raportów podsumowujących. Narzędzia do przeprowadzenia wywiadów, tj. scenariusze i instrukcje dla badaczy, zostaną opracowane przez Wykonawcę.

Uzasadnienie przyjęcia metody

Indywidualny wywiad pogłębiony należy do najskuteczniejszych technik w wypadku badań postaw i zachowań osób kluczowych, zarówno w zakresie czynników uświadamianych, jak i nieuświadamianych przez respondentów. Wykorzystując technikę wywiadu badacz ma możliwość poznania wszystkich aspektów badanego przedsięwzięcia. Może poruszać skomplikowane i szczegółowe kwestie, a jednocześnie daje rozmówcy swobodę wyrażania opinii własnym językiem i poruszania tematów ważnych z jego punktu widzenia. Wywiady umożliwiają pogłębienie informacji dotyczących wszystkich aspektów badanego obszaru z uwzględnieniem słabych i mocnych stron oraz możliwością generowania rozwiązań.

Dobór próby

W ramach badania zostanie przeprowadzona następująca liczba wywiadów:

Program szkoleniowy SENSE:

- **12 wywiadów** z uczestnikami programu SENSE, pochodzącymi z trzech różnych krajów i z trzech różnych edycji programu.

Strukturę próby przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Struktura próby uczestników szkoleń SENSE do realizacji wywiadów pogłębionych.

rok i edycja	2010		2011			SUMA
	I	II	III	IV	V	
kraj						
Mołdawia	0		2			2
Ukraina	0		2			2
Gruzja		3	0			3
Armenia		0	2			2
Tunezja				3		3
SUMA	0	3	6	3	0	12

Źródło: opracowanie własne

Projekty wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji:

- **12 wywiadów** z uczestnikami projektów wsparcia instytucji w Gruzji.

Strukturę próby przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Struktura próby uczestników projektów wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji

Typ rozmówcy	SUMA
Osoby ze szczebla kierowniczego beneficjenta	1 IDI x 3 projekty
Przedstawiciele lokalnej organizacji społecznej/przedstawiciele społeczności lokalnej	1 IDI x 3 projekty
Osoby kluczowe zaangażowane w przygotowanie lub realizację poszczególnych edycji projektów	1 IDI x 3 projekty
Dodatkowy wywiad w jednej z ww. grup	1 IDI x 3 projekty
SUMA	12

Źródło: opracowanie własne

W toku realizacji badania zostanie ustalone, w której z ww. grup respondentów zostanie przeprowadzony czwarty wywiad.

2.2.3 Badanie ankietowe CAWI

Opis metody

CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interview*) to technika stosowana w badaniach ilościowych, polegająca na wypełnianiu przez respondentów kwestionariusza umieszczonego na stronie www.

Podstawowym narzędziem badawczym do badań ilościowych będą **kwestionariusze** (zostaną opracowane dwa narzędzia, tj. kwestionariusz dla badania uczestników programu SENSE oraz projektów wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji). Ostateczna wersja narzędzi powstanie po zakończeniu przewidzianych badań pilotażowych. Każda z kolejnych wersji narzędzi będzie uzgadniana z Zamawiającym. Wszelkie badania terenowe realizowane w trakcie ewaluacji będą poufne, tj. prezentacja wyników badania CAWI w Raporcie końcowym będzie uniemożliwiała identyfikację rozmówcy.

Linki do ankiet zostaną skierowane do uczestników za pośrednictwem poczty e-mail – z wykorzystaniem adresów przekazanych przez Zamawiającego. Do opracowania ankiet Wykonawca wykorzysta specjalistyczne oprogramowanie, pozwalające m.in. na wypełnianie kwestionariuszy etapowo i weryfikującego kompletność odpowiedzi na poszczególne pytania.

Dane i informacje o charakterze ilościowym gromadzone będą w formie elektronicznej. Uzyskane i zgromadzone w trakcie badania ewaluacyjnego dane ilościowe zostaną opracowane w programie SPSS i Excel, tworząc bazę danych, na podstawie której wykonane zostaną obliczenia statystyczne. Wyniki analizy danych ilościowych zostaną zaprezentowane w Raporcie końcowym w postaci zestawień, tabel, wykresów i map. Wszystkie dane zbierane i wykorzystane w trakcie realizacji badania, w postaci zagregowanej i zanonimizowanej, zostaną załączone do końcowej wersji Raportu końcowego.

Uzasadnienie przyjęcia metody

Ze względu na specyfikę badania i zakres koniecznych do pozyskania informacji oraz typ respondentów (rozproszonych po różnych krajach) właściwe jest zastosowanie techniki CAWI.

Badanie oparte o wywiad **techniką CAWI** jest najwłaściwsze z punktu widzenia konieczności zebrania odpowiednio dużej liczby wywiadów w określonym przez Zamawiającego czasie oraz konieczności optymalizacji kosztów badania. Ponadto w takim badaniu istnieje możliwość ciągłej kontroli nad jego przebiegiem i jakością zbieranych danych. Planowane w projekcie badanie ilościowe pozwoli na wyciąganie wniosków o charakterze statystycznym, których wyniki będzie można generalizować, ponieważ zostanie skierowane do pełnej próby uczestników projektów.

Wypełnienie ankiety CAWI jest wygodną formą badania, gdyż pozwala respondentowi na wybranie dogodnego na to momentu, przerwanie wypełniania ankiety oraz powrót do niej w dowolnej chwili, uzupełnienie danych, a także wypełnienie ankiety przez więcej niż jedną osobę. Jednocześnie Wykonawca będzie miał możliwość śledzenia postępów wypełniania ankiet w dowolnym momencie.

Silną stroną badania CAWI jest niewątpliwie ograniczenie kosztów przygotowania badania, a także samej jego realizacji i przygotowania danych do dalszych analiz. Znacznie łatwiej przedstawia się również kwestia zarządzania takim badaniem, dzięki możliwości prowadzenia gruntownego i bieżącego nadzoru jego przebiegu w dowolnej chwili (elektroniczny dostęp do bazy wyników).

Dobór próby

Badaniem ankietowym CAWI zostaną objęte następujące typy respondentów:

Tabela 7. Struktura próby badania CAWI

	Populacja objęta badaniem	Język, w którym opracowana zostanie ankieta
Uczestnicy programu SENSE	262 (100%)	Rosyjski Francuski
Uczestnicy szkoleń projektów wsparcia instytucji w Gruzji	100% ⁴	Rosyjski

Źródło: opracowanie własne

Badanie obejmie **wszystkich uczestników szkoleń SENSE oraz konsultacji trenerskich w każdym z projektów współpracy rozwojowej.**

Odpowiedzi na pytania otwarte będą mogły być udzielane w językach ojczystych respondentów.

2.2.4 Telefoniczne indywidualne wywiady pogłębione (TDI)

Opis metody

Indywidualny wywiad pogłębiony prowadzony przez telefon to bezpośrednia rozmowa z respondentem na podstawie scenariusza rozmowy. Pytania w scenariuszach będą miały charakter otwarty, zazwyczaj o kolejności ich zadawania czy sposobie formułowania decydował będzie prowadzący wywiad. Wszystkie wywiady przeprowadzone będą przez osoby bezpośrednio powiązane z realizacją badania ewaluacyjnego (eksperci), co będzie ułatwiało osadzenie wywiadów w całościowej idei badania.

Przed rozpoczęciem wywiadów ewaluatorzy będą zwracali się do respondentów z prośbą o wyrażenie zgody na rejestrację przebiegu wywiadu za pomocą narzędzi rejestrujących dźwięk (np.: za pomocą dyktafonu). Wcześniejsze doświadczenia Wykonawcy pokazują jednak, że nagrywanie wywiadu deprymuje większość respondentów, dlatego przewidziano robienie notatek w trakcie wywiadu, a następnie przygotowanie raportu podsumowującego wywiad lub notatki.

Wywiady telefoniczne będą prowadzone przez członków Zespołu badawczego.

Uzasadnienie zastosowania metody

Zarówno pytania badawcze, jak i cel główny badania, wymagają objęciem badaniem nowej grupy respondentów, jakimi są przedstawiciele trenerów prowadzący szkolenie SENSE, przedstawiciele Towarzystwa Nasz Dom oraz przedstawiciele ekspertów/trenerów uczestniczących we wsparciu społeczności lokalnej w projektach wsparcia instytucji w Gruzji.

Wywiady z tymi trzema grupami respondentów pozwolą nie tylko na bezstronną ocenę prowadzonych szkoleń/działań, ale też umożliwią ocenę przydatności poszczególnych interwencji. Wywiady z trenerami pozwolą na wniesienie ich eksperckiego punktu widzenia nie tylko na kwestie organizacyjne dotyczące szkoleń, ale przede wszystkim na aspekt ich użyteczności oraz trafności w stosunku do potrzeb i poziomu wiedzy i doświadczenia uczestników. Wywiady te umożliwią bezpośrednio osiągnięcie celu szczegółowego nr 2.

Wywiady z przedstawicielami Towarzystwa Nasz Dom pozwolą na określenie adekwatności wsparcia oraz na zarysowanie szans i zagrożeń płynących ze zrealizowanych już projektów. Celem wywiadu będzie ponadto – dzięki dużemu doświadczeniu Towarzystwa – wypracowanie propozycji

⁴ W momencie opracowania niniejszego Raportu Metodologicznego dokładna liczba uczestników nie była wiadoma.

dotyczących przyszłych działań w zakresie wspierania instytucji w innych krajach. Wywiad ten zatem przyczyni się do realizacji celu szczegółowego nr 1.

Telefoniczne wywiady pogłębione z wyżej wymienionymi grupami są metodami komplementarnymi do metod ilościowych (badanie CAWI) oraz jakościowych (wywiady bezpośrednie) oraz zapewniają triangulację źródeł informacji, co pozytywnie wpłynie na wieloaspektową ocenę realizacji szkoleń SENSE oraz projektów wsparcia instytucji w Gruzji.

Dobór próby

Cele badania oraz zakres pytań badawczych wymagają realizacji pogłębionych wywiadów z następującymi grupami respondentów:

Program szkoleniowy SENSE:

Tabela 8. Dobór próby do TDI w badaniu programu szkoleniowego SENSE

Typ rozmówcy	SUMA
Trenerzy programu SENSE	min. 3 trenerów z trzech różnych edycji programu
Przedstawiciele lokalnej organizacji społecznej/przedstawicielem społeczności lokalnej	1 IDI x 3 projekty

Źródło: opracowanie własne

Projekty wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji:

Tabela 9. Dobór próby do TDI w badaniu projektów wsparcia rozwoju instytucji społecznych w Gruzji

Typ rozmówcy	SUMA
Trenerzy /ekspertów projektów wsparcia instytucji	min. 3 trenerów / ekspertów
Przedstawiciele Towarzystwa Nasz Dom	min. 1 osoba

Źródło: opracowanie własne

W sumie planowana jest realizacja min. **7 TDI**.

2.2.5 Studium przypadku

Opis metody

Studium przypadku jako strategia badawcza należy do kompleksowych i pogłębionych metod zbierania informacji. Jest wykorzystywana tam, gdzie badanym zagadnieniom musi być poświęcona szczególna uwaga ze względu na ich różnorodną specyfikę lub konieczność przeprowadzenia pogłębionych badań. W ramach realizacji studium przypadku przyjmuje się zastosowanie kompleksowego zestawu metod i technik badawczych wzajemnie się uzupełniających, dzięki czemu możliwe jest zebranie szerokiego spectrum informacji o przedmiocie badania. Według Stefana Nowaka studium przypadku jest metodą badania, w której badacz dąży do wszechstronnego opisu pewnej zbiorowości lub jednostki z uwzględnieniem bogatego zestawu zmiennych, gdzie interesują go zarówno wartości zmiennych, jak i zależności między nimi. Przedmiot badania ma charakter

jednostkowy. Do badania przystępuje się bez wstępnych hipotez, z zamiarem dokładnego zbadania złożonego zjawiska w jego rzeczywistym kontekście⁵.

Uzasadnienie zastosowania metody

Wykonawca proponuje zastosowanie studium przypadku do analizy wpływu projektów mających na celu **wsparcie instytucji w Gruzji**. Dzięki pogłębionej analizie możliwa będzie ocena nie tylko samego przebiegu projektu, działań szkoleniowych, ale przede wszystkim wpływ tych działań na społeczność lokalną. Wpływ projektów może zostać zbadany jedynie dzięki pogłębionym analizom jakościowym. Dzięki nim określone zostanie dopasowanie działań do kultury i poziomu rozwoju poszczególnych instytucji/społeczności. Możliwa będzie identyfikacja efektywnych form wsparcia, oraz identyfikacja tych, które okazały się nie mieć zastosowania w praktyce. Dzięki wywiadam prowadzonym zarówno z realizatorami wsparcia, jak i jego beneficjentami możliwe będzie określenie czynników wpływających na sukces i trwałość pomocy.

Realizacja studium przypadku przyczyni się do określenia wartości dodanej prowadzonych działań oraz ich komplementarności/spójności z działaniami innych donatorów. Zbadany zostanie także efekt *spillover* (efekt rozlania się) – to czy proponowane wsparcie jest/może być wykorzystywane przez inne instytucje i w jakim stopniu przekłada się na pomoc w zakresie wsparcia dobrego rządzenia.

Zastosowanie metody studium przypadku pozwoli na pogłębiony opis i analizę nie tylko fazy realizacyjnej danego działania/projektu, ale też na poznanie jego założeń (faza przygotowania, planowania) oraz - przede wszystkim - jego skutków (rezultatów).

Dodatkowym elementem, którego zbadanie umożliwi realizacja studium przypadku będzie określenie i ocena wpływu udzielonej pomocy na wizerunek Polski w Gruzji (cel szczegółowy nr 3).

Dobór próby

Do realizacji studiów przypadku zostaną wybrane **po jednej z instytucji gruzińskich** (np. dom dziecka) uczestniczących w projekcie realizowanym w danym roku (dla każdego typu projektu wymienionego w rozdziale 1.2). W ramach każdego studium przypadku przeprowadzone zostaną następujące działania o charakterze badawczym:

- analiza dokumentów (dane zastane, będące w posiadaniu domów dziecka, Towarzystwa Nasz Dom, opracowania i badania własne, opracowane statystyczne dot. regionu),
- wywiady z kluczowymi osobami w instytucjach gruzińskich,
- wywiady z kluczowymi osobami z Towarzystwa Nasz Dom.

Planowana jest realizacja **3 studiów przypadku**.

2.2.6 Analiza SWOT

Opis metody

Analiza SWOT to jedna z najbardziej popularnych heurystycznych metod badawczych na etapie analizy. Jest to narzędzie służące do porządkowania informacji. Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- S (ang. Strengths) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego przedmiotu badania,
- W (ang. Weaknesses) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego przedmiotu badania,
- O (ang. Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego przedmiotu badania szansę korzystnej zmiany,

⁵ Nowak, Stefan. 1970. *Metodologia badań socjologicznych*. Warszawa: PWN.

- T (ang. Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego przedmiotu badania niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Uzasadnienie zastosowania metody

W przypadku niniejszego badania analizie SWOT będą podlegały wszystkie dane zebrane na etapie całego procesu badawczego. Będą to zatem dane odnoszące się do realizacji poszczególnych programów (SENSE i projekty wsparcia instytucji), ocena tych programów przez ich uczestników, informacje od trenerów oraz przedstawicieli Towarzystwa Nasz Dom.

Analiza SWOT będzie stanowiła końcowy element badania. Będzie jego podsumowaniem, który w czytelny i jasny sposób umożliwi nie tylko bezstronną i wieloaspektową oceną podjętych działań, ale przede wszystkim przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego nr 1. Dzięki analizie SWOT określone zostaną nie tylko mocne i słabe strony wsparcia, ale też zagrożenia i szanse, jakie mogą zaistnieć w przyszłości. Na podstawie analizy wypracowane zostaną rekomendacje, które będą wynikiem zrealizowanej ewaluacji.

Dobór próby

Analiza SWOT zostanie wykonana oddzielenie dla:

- programu SENSE,
- Projektów wsparcia instytucji w Gruzji.

2.3 Zidentyfikowane zagrożenia w realizacji badania

Niniejszy rozdział prezentuje zidentyfikowane przez Wykonawcę bariery w realizacji badania (w zakresie dotarcia do respondentów oraz uzyskiwania zgody na udział w badaniu, a także wad wynikających z charakteru metod badawczych) wraz z metodami niwelowania ich skutków.

Na potrzeby niniejszego badania Wykonawca w oparciu o swoje doświadczenie w realizacji ewaluacji o podobnej jak przedmiot zamówienia tematyce zidentyfikował potencjalne problemy (obszary ryzyka), których występowanie może stanowić zagrożenie dla prawidłowej realizacji badania ewaluacyjnego. Dlatego też od razu wskazano proponowane sposoby ich pokonywania i minimalizowania.

Tabela 5. Obszary zagrożeń w realizacji badania i środki służące ich minimalizacji.

Opis obszaru ryzyka	Uzasadnienie prawdopodobieństwa wystąpienia	Opis sposobów radzenia sobie ze wskazanymi zagrożeniami
<p>1. W czasie całego procesu badawczego istnieje ryzyko wystąpienia opóźnień w realizacji poszczególnych etapów badania (odstępstwa od zaplanowanego harmonogramu) spowodowane np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trudnościami z uzyskiwaniem materiału badawczego, • problemami z rekrutacją respondentów, • zdarzeniami losowymi. 	<p>Prawdopodobieństwo przedstawionych ryzyk uzasadniają następujące czynniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • złożoność zastosowanej metodologii • wielość i różnorodność krajów, w jakich ewaluacja będzie mieć miejsce • potrzeba koordynacji wielu działań badawczych w krótkim okresie • rozproszona grupa respondentów, do których trzeba dotrzeć 	<p>W celu minimalizowania wystąpienia przedstawionego zagrożenia oraz redukcji jego skutków Wykonawca proponuje następujące rozwiązania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie podziału zadań według metody WBS (<i>work broken down structure</i>) • Sporządzenie i przestrzeganie przez Wykonawcę szczegółowego harmonogramu w formie wykresu Gantt'a, który będzie identyfikował kamienie milowe oraz ścieżki krytyczne, pokazujące zależność pomiędzy osiągnięciem jednego z kluczowych elementów badania i rozpoczęciem kolejnego (ryzyko wystąpienia opóźnień w kolejnym zadaniu / na etapie badania jest wówczas dzięki takiemu podejściu łatwiejsze do szybkiego zidentyfikowania. Fakt ten pozwala podjąć odpowiednie działania zapobiegające / naprawcze). • Właściwe rozplanowanie realizacji różnych zadań w harmonogramie w taki sposób, aby ich realizacja mogła przebiegać równolegle. • Przestrzeganie podziału zadań pomiędzy wszystkich członków Zespołu badawczego ustalonego na najwcześniejszym etapie realizacji badania tj. po podpisaniu umowy z Zamawiającym. Wykonawca wprowadzi odpowiedni podział obowiązków w Zespole, tak aby najbardziej czasochłonne działania były realizowane przez różne zespoły zadaniowe. Dodatkowo zostanie wyznaczony koordynator do współpracy międzynarodowej. • Zastosowanie interaktywnego harmonogramu realizacji badania w celu usprawnienia komunikacji w zespole (każdy członek zespołu, na każdym etapie realizacji projektu na bieżąco wprowadza do zbiorczego harmonogramu informacje w zakresie statusu realizacji zadań mu powierzonych). Powyżej opisany sposób wykorzystywania harmonogramu w zarządzaniu zespołem stanowi wewnętrzny system sprawozdawczości i kontroli w strukturach Wykonawcy (sprawozdania członków zespołu badawczego z powierzonych im zadań; monitorowanie stopnia zaawansowania poszczególnych zadań wchodzących w część składową realizacji projektu).

Opis obszaru ryzyka	Uzasadnienie prawdopodobieństwa wystąpienia	Opis sposobów radzenia sobie ze wskazanymi zagrożeniami
		<ul style="list-style-type: none"> • Cotygodniowe wewnętrzne monitorowanie postępów w realizacji projektu badawczego przez kierownika badania. • Wyznaczenie doświadzonego kierownika badania (osoba posiadająca wiedzę i umiejętności praktyczne w zakresie zarządzania i kierowania projektami ewaluacyjnymi i dużymi zespołami ekspertów), wspomaganego przez Koordynatora, odpowiedzialnego za zadania administracyjne i organizacyjne. • Doświadczony oraz odpowiednio zarządzany i liczny Zespół badawczy. W przypadku ryzyka wystąpienia opóźnienia w danym etapie badania, istnieje możliwość przypisania dodatkowych zadań wybranym osobom z Zespołu. Zakres zadań dostosowany jest zarówno do zasobów czasowych, jak i kompetencji poszczególnych osób. Dzięki umiejętnemu lokowaniu zasobów kadrowych nie występują sytuacje, w których dany członek Zespołu badawczego jest nadmiernie obciążony pracą i nie jest w stanie włączyć się w żadne inne zadanie związane z realizacją projektu. • Wykonawca przewiduje możliwości zaangażowania w realizację badania kolejnych ekspertów, jeśli zadania nałożą się na siebie (potrzeby rozszerzenia składu Zespołu badawczego będą sygnalizowane Zamawiającemu oraz odpowiednio uzasadniane). • Powierzenie części działań doświadczonym podwykonawcom oraz osobom posiadającym adekwatne wykształcenie i kompetencje, a mieszkającym na stałe w krajach, w których będą realizowane prace badawcze. • Wszelkie nieprawidłowości i odstępstwa od założeń metodologicznych będą na bieżąco weryfikowane i usuwane przez członków Zespołu badawczego. Działania te będą na bieżąco konsultowane z Zamawiającym. Ścisła i bieżąca współpraca z Zamawiającym również wpłynie na zmniejszenie ryzyk realizacyjnych.
<p>2. Na etapie realizacji badań terenowych (badania ilościowe i jakościowe) istnieje ryzyko niższego od założonego stopnia realizacji</p>	<p>Prawdopodobieństwo przedstawionego ryzyka uzasadniają następujące czynniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wielość krajów, w jakich ewaluacja będzie mieć miejsce; 	<p>Wykonawca proponuje zastosowanie sprawdzonych metod służących ograniczeniu zidentyfikowanego ryzyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikacja skali problemu rotacji kadr na etapie raportu metodologicznego i opracowanie odpowiednich środków zaradczych (np. pozyskanie nowych adresów mailowych, kontakt z uczestnikiem w celu pozyskania adresu)

Opis obszaru ryzyka	Uzasadnienie prawdopodobieństwa wystąpienia	Opis sposobów radzenia sobie ze wskazanymi zagrożeniami
<p>próby badawczej spowodowane np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rotacjami kadrowymi po stronie uczestników programu SENSE i projektów wsparcia instytucji (nieaktualne adresy mailowe), • odmowami wzięcia udziału w badaniu (niechęć respondentów), • realizacją badania w różnych językach – potrzeba tłumaczenia, • trudności z przypomnieniem sobie szkolenia, którego dotyczy badanie. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozproszona grupa respondentów, do których trzeba dotrzeć; • wielość języków, na które należy przetłumaczyć narzędzia badawcze • okres realizacji badania – badanie dotyczy szkoleń, które były realizowane w 2009, 2010 i 2011 roku; biorąc pod uwagę miękki charakter działań, respondenci mogą nie pamiętać na początku o jakie szkolenia chodzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiednio wczesne poinformowanie respondentów badania o planach ich zaangażowania - przedstawienie listu polecającego od Zamawiającego zachęcającego do współpracy z badaczem/ewaluatorem (oraz uwiarygodniającego ewaluatora); • Wcześniejszy kontakt mailowy/ telefoniczny z respondentem (wyjaśnienie celu badania oraz obszarów planowanego zaangażowania respondenta w badanie), przesłanie krótkich informacji o szkoleniu, w którym uczestniczył respondent, aby „odświeżyć” jego pamięć; • W realizację badań terenowych będą zaangażowani kluczowi członkowie Zespołu badawczego. Za kwestie organizacyjne (umawianie spotkań, ustalanie szczegółów, organizowanie wyjazdów członków Zespołu) będzie odpowiedzialny koordynator międzynarodowy. • Odpowiednio długi czas realizacji tego elementu badania - Wykonawca w harmonogramie przewidzi odpowiednie bufory czasowe na sytuacje problematyczne, • Umożliwienie udzielenia odpowiedzi na pytania otwarte w ankietach w językach respondentów w celu zmniejszenia oporu przed wypełnieniem ankiety oraz w celu zwiększenia responsywności; • Respondentom zapewniona zostanie poufność przekazywanych informacji, a na etapie opracowywania wyników anonimowość prezentowanych danych, co powinno podnieść skuteczność realizacji próby (zmniejszyć liczbę odmów), • Dostosowanie czasu trwania wywiadu indywidualnego do możliwości rozmówcy; ponowny kontakt (telefoniczny) w przypadku braku możliwości rozmowy; • Realizacja wywiadów na miejscu, przez badaczy mówiących językiem respondentów. • Uruchomienie infolinii (help-desk) dla respondentów w celu odpowiedzi na pojawiające się wątpliwości i pytania zw. z celem i metodyką badania CAWI, • Prowadzona będzie bieżąca kontrola poziomu realizacji zakładanej próby CAWI, ponaglania /przypomnienia o wypełnieniu i przesłaniu ankiet.

Opis obszaru ryzyka	Uzasadnienie prawdopodobieństwa wystąpienia	Opis sposobów radzenia sobie ze wskazanymi zagrożeniami
<p>3. Na etapie realizacji badania ilościowego CAWI oraz na etapie przetwarzania danych zebranych w trakcie realizacji badania mogą pojawić się następujące zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skomplikowany zakres zagadnień, które poruszane będą w narzędziu badawczym, a tym samym niezrozumienie pytań przez respondentów. • Respondenci mogą nie odpowiadać na wszystkie pytania ankiety, kończyć ją wcześniej • Błędy popełnione w trakcie przetwarzania danych 	<p>Prawdopodobieństwo przedstawionego ryzyka uzasadniają następujące czynniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • złożoność informacji, jaką zamierza się pozyskać dzięki kwestionariuszowi CAWI; • wielość krajów, w jakich ewaluacja będzie mieć miejsce; • różna motywacja respondentów do wypełniania ankiet; • rozproszona grupa respondentów, do których trzeba dotrzeć; • wielość języków, na które należy przetłumaczyć narzędzia badawcze; • okres realizacji badania – badanie dotyczy szkoleń, które były realizowane w 2009, 2010 i 2011 roku; biorąc pod uwagę miękki charakter działań, respondenci mogą nie pamiętać na początku o jakie szkolenia chodzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Na podstawie ustaleń z Zamawiającym zdecydowano, iż w rekrutację do badania uczestników programu SENSE oraz projektów wsparcia instytucji społecznych zostaną zaangażowani przedstawiciele placówek dyplomatycznych na terenie krajów objętych analizą. Osoby te miały bądź nadal mają kontakt z uczestnikami, zatem ich wsparcie może okazać się kluczowe w sytuacji, gdy trudno będzie dotrzeć do respondenta, lub ten będzie miał obawy przed wzięciem udziału w badaniu. <p>Wykonawca proponuje zastosowanie następujących środków minimalizujących:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprzedzenie realizacji badania pilotażem wśród wybranych uczestników. Pilotaż pozwoli określić, które zagadnienia w narzędziu badawczym sprawiają respondentom największą trudność. Dzięki temu możliwe będzie przeformułowanie pytań (i/lub wprowadzenie objaśnień), tak by na etapie realizacji badania ograniczyć możliwość wystąpienia niezrozumienia treści pytań po stronie respondenta. • Zastosowanie specjalistycznego oprogramowania pozwalającego na eliminację podstawowych błędów ankierskich związanych ze stosowaniem reguł przejść oraz uniemożliwiającego odesłanie ankiety przed jej całościowym wypełnieniem • Zastosowanie sprawdzonych kwestionariuszy (tj. po pilotażu narzędzi oraz po eksperckiej weryfikacji) gwarantujących odpowiednią jakość uzyskanych danych, • przeprowadzenie kontroli uzyskanej bazy danych przez eksperta ds. badań ilościowych. • dobór i przetwarzanie materiału analitycznego zostanie oparty na metodzie triangulacji, uzupełniającego ewentualne braki w odpowiedziach; • gromadzenie danych oraz ich analiza prowadzona będzie w stałym kilkuosobowym zespole badawczym (doświadczonym oraz umiejącym sprawnie współpracować ze sobą), • dane zbierane będą w sposób spójny i usystematyzowany, np. w postaci matrycy, do których wpisywane będą poszczególne informacje, • Podobnie, jak w przypadku badań jakościowych, w dotarciu do respondentów, którzy nie odpowiedzą na ankietę w wyznaczonym terminie, zostaną zaangażowani przedstawiciele placówek dyplomatycznych. Jako osoby

Opis obszaru ryzyka	Uzasadnienie prawdopodobieństwa wystąpienia	Opis sposobów radzenia sobie ze wskazanymi zagrożeniami
		<p>mające kontakt z respondentami będą mogli przekonać ich do wzięcia udziału w badaniu. Sposób kontaktu z respondentami będzie ustalany na bieżąco; najprawdopodobniej będzie to kontakt telefoniczny.</p>
<p>4. Na etapie zbierania danych i kontaktów z interesariuszami badania istnieje ryzyko wystąpienia problemów z uzyskaniem odpowiednich danych oraz późniejsze ryzyko utraty danych, mi.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> • możliwe problemy z pozyskaniem odpowiedniego (tj. kompletnego) materiału badawczego, • możliwe problemy z odpowiednią formą pozyskiwanych danych (tj. nie wszystkie dane dostępne w najbardziej użytecznej wersji elektronicznej), • różna forma danych (format PDF, w WORD, EXCEL) może powodować konieczność ich „uwspólnienia”, • ryzyko utraty materiału badawczego (w tym pozyskanych dokumentów / baz danych oraz nagrań z wywiadów, notatek, 	<p>Prawdopodobieństwo przedstawionego ryzyka uzasadniają następujące czynniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • złożoność zastosowanej metodologii; • wielość krajów, w jakich ewaluacja będzie mieć miejsce; • rozproszona grupa respondentów, do których trzeba dotrzeć; • wielość języków, na które należy przetłumaczyć narzędzia badawcze; • okres realizacji badania – badanie dotyczy szkoleń, które były realizowane w przeszłości 2009, 2010 i 2011 roku, zatem dane sprawozdawcze mogą mieć różną formę i jakość 	<p>Aby zmniejszyć opisane ryzyko będą stosowane następujące rozwiązania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opracowane zostaną bazy i matryce do wprowadzania na bieżąco danych rozproszonych, otrzymywanych w różnych formatach i z różnych źródeł, • Nad poprawnością danych wprowadzanych do baz/ matryc w celu dokonania ich analizy będą czuwali eksperci – członkowie Zespołu badawczego. Ich zadaniem będzie analiza logiczna danych pod kątem wiarygodności i spójności, • Wykonawca w odpowiedni sposób zabezpiecza dane wrażliwe /dane o charakterze poufnym (np. wyniki ankiet, dane teleadresowe respondentów itp.). Pliki zawierające w/w dane będą odpowiednio zabezpieczone (hasła dostępu), • Intensywny rozwój systemów komputerowych, aplikacji oraz digitalizacja informacji powoduje, iż najważniejsze produkty badań ewaluacyjnych (raporty, prezentacje, ankiety i in.) są przechowywane na urządzeniach pamięci masowej (serwer), co pozwala na dostęp do nich wszystkim członkom Zespołu. • Aby zwiększyć niezawodność i zredukować do minimum ryzyko utraty danych Wykonawca wdrożył odpowiednie zabezpieczenia informatyczne w tym zakresie. Ryzyko utraty materiału badawczego zostanie zniwelowane poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • bezzwłoczne kopiowanie danych / nagrań oraz innych produktów z realizacji badania na różne nośniki danych (np. dysk twardy komputera i pendrive oraz firmowy serwer), • system backup’u, • system archiwizacji, • macierze dyskowe RAID, • zasilacz UPS, • programy kontrolujące procesy i dostęp do plików wytworzonych w trakcie trwania badania, • ograniczenie stosowania nietrwałych nośników informacji, • ochronę antywirusową (kontrola wszystkich przychodzących i

Opis obszaru ryzyka	Uzasadnienie prawdopodobieństwa wystąpienia	Opis sposobów radzenia sobie ze wskazanymi zagrożeniami
raportów itp.).		wychodzących danych - łącznie z pocztą elektroniczną, ruchem sieciowym oraz wszystkimi interakcjami sieciowymi). Powyższe narzędzia powodują, iż na każdym etapie realizacji badania ewaluacyjnego ryzyko utraty zgromadzonego materiału badawczego będzie minimalizowane.

Źródło: opracowanie własne

2.4 Sposoby zagwarantowania rzetelności zastosowanych narzędzi oraz analizy danych i formułowania poprawnych logicznie i metodologicznie wniosków

Wykonawca wykaże dbałość nie tylko o rzetelność uzyskanych informacji, zbierania jak najpełniejszego materiału badawczego, ale też o należyte zastosowanie narzędzi oraz formułowanie poprawnych logicznie i metodologicznie wniosków w każdym elemencie badania - począwszy od jego koncepcji i ogólnych założeń, poprzez przełożenie ich na szczegółowe rozwiązania organizacyjne i techniczne. Poniżej szczegółowo opisujemy techniki zapewniające zagwarantowanie tej rzetelności.

2.4.1 Sposób rejestracji danych jakościowych

Przed rozpoczęciem wywiadów ewaluatorzy będą zwracali się do respondentów z prośbą o wyrażenie zgody na rejestrację przebiegu wywiadu za pomocą narzędzi rejestrujących dźwięk (np.: za pomocą dyktafonu). W wypadku uzyskania takiej zgody, przebieg wywiadu będzie rejestrowany, a nagrania będą gromadzone przez Wykonawcę.

Wcześniejsze doświadczenia Wykonawcy pokazują jednak, że nagrywanie wywiadu deprymuje większość respondentów, dlatego przewidziano robienie notatek w trakcie wywiadu a następnie przygotowanie sprawozdania/notki podsumowującej wywiad. Notatki z wywiadów będą gromadzone przez Wykonawcę.

Zgromadzone dane jakościowe zostaną poddane analizie przeprowadzonej wielopoziomowo i będą wykorzystywane jako element do budowania wniosków, konkluzji i rekomendacji prezentowanych w raporcie końcowym. Będą także stanowiły podstawę następnych etapów badania (badań ankietowych i analizy SWOT). Kwestie kluczowe poruszane w raporcie (zdiagnozowane w trakcie prowadzonych badań) będą ilustrowane cytatami z wypowiedzi respondentów wywiadów pogłębionych.

2.4.2 Sekwencja etapów badania

Dbłość o należyłą jakość narzędzi i prac badawczych zostanie odzwierciedlona w harmonogramie ewaluacji. Planowana jest następująca sekwencja badania:

1. Przed rozpoczęciem badań terenowych zostaną pozyskane bazy danych oraz dokumentacja niezbędna do rzetelnego przeprowadzenia ewaluacji.
2. Zespół zapozna się z dostępną dokumentacją dotyczącą badanych działań, co pozwoli na opracowanie raportu metodologicznego oraz narzędzie badawczych – scenariuszy do badań jakościowych, kwestionariuszy CAWI.
3. Realizacja badania jakościowego odbędzie się po sformułowaniu wstępnych wniosków z analizy danych zastanych.
4. Realizacja badań jakościowych wraz z analizą danych.
5. Realizacja badań ilościowych wraz z analizą danych.
6. W ostatnim kroku zaplanowane zostały analizy SWOT programu SENSE i projektów wsparcia instytucji społecznych, której wyniki pozwolą na opracowanie wstępnej wersji Raportu końcowego.

Przedstawiona powyżej sekwencja prac doskonale wpisuje się w praktykę realizowanych przez nas badań, w których członkowie zespołu starannie przygotowują się do realizacji poszczególnych elementów ewaluacji, tak by zapewnić wysoką jakość wyników oraz adekwatność rekomendacji.

2.4.3 Standardy ewaluacji

Całe badanie będzie realizowane zgodnie ze „Standardami ewaluacji”⁶ Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego, wśród których znajdują się także zapisy zobowiązujące ewaluatorów do dbałości o zachowanie rzetelności narzędzi i prac badawczych (pogrubioną czcionką)

Standardy ewaluacji⁷:

1. Zapewnienie niezależności ewaluacji
2. Zapewnienie zgodności z zasadami etycznymi
- 3. Zapewnienie wysokiej jakości ewaluacji**
- 4. Zapewnienie trafności i rzetelności badań ewaluacyjnych**
5. Dbanie o **partycypacyjność** i jakość współpracy w procesie ewaluacji
6. Przestrzeganie warunków umowy
7. Dbanie o jakość relacji ewaluator – badani
8. Zachowanie przejrzystości struktury i języka raportu ewaluacyjnego
9. Zapewnienie rzetelność raportu ewaluacyjnego
10. Formułowanie precyzyjnych wniosków i rekomendacji.

⁶ Standardy ewaluacji dostępne są na stronie www.pte.org.pl

⁷ Wymienione standardy odnoszą się do zakresu zadań Wykonawcy, standardy dotyczące Zamawiającego zostały pominięte; Całość standardów dostępna na stronie www.pte.org.pl

3 Organizacja badania

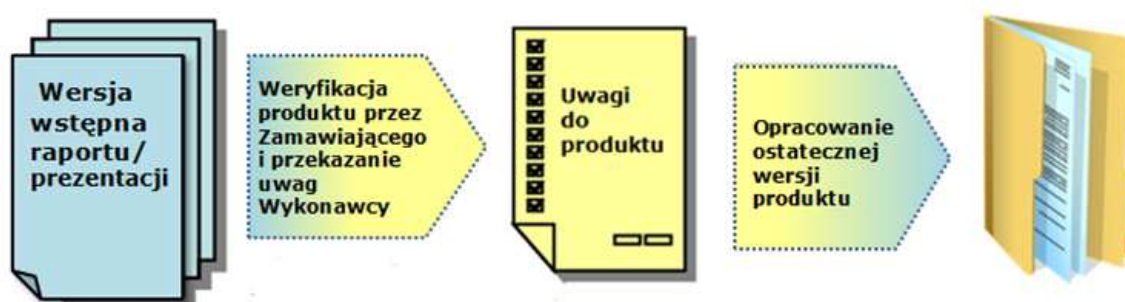
3.1 Sposób przygotowania raportów

W efekcie badania przygotowane zostaną następujące produkty:

- **Raport metodologiczny**
- **Raport końcowy**
- **Prezentacja wyników** prac na maksymalnie 3 spotkaniach (np. ze zleceniodawcą, wykonawcami, zainteresowanymi organizacjami pozarządowymi)

Powstanie **finalnych produktów** będzie konsultowane z Zamawiającym. Przebieg konsultacji przedstawia poniższy schemat:

Rysunek 1. Schemat opracowywania raportów i prezentacji.

Raport metodologiczny

Raport metodologiczny przedstawiony zostanie w ciągu 7 dni od daty podpisania umowy. Będzie zawierał następujące elementy:

1. identyfikację obszaru badawczego i ewentualne uszczegółowienie pytań ewaluacyjnych;
2. sposoby zbierania danych, proponowane metody i narzędzia badawcze wraz ze strukturą doboru próby;
3. dokładny opis organizacji pracy badawczej wraz z podziałem odpowiedzialności poszczególnych osób zespołu badawczego za poszczególne elementy badania ewaluacyjnego i z ujęciem w harmonogramie badania;
4. prezentacja kluczowych punktów ankiet;
5. prezentacja kluczowych punktów wywiadów pogłębionych;
6. identyfikację obszarów, w których brakuje informacji i wyjaśnienie przyczyn;
7. listę dokumentów, z którymi Wykonawca w związku z prowadzoną ekspertyzą chciałby się dodatkowo zapoznać.

Raport końcowy

Na podstawie badania sporządzony zostanie raport realizujący wszystkie cele badania i udzielający wyczerpującej odpowiedzi na postawione pytania ewaluacyjne oraz kwestie problemowe. Wykonawca dostarczy raport końcowy w wersji elektronicznej (CD-ROM) (łącznie ok. 60 str. bez

aneksów). Raport końcowy będzie opracowany w języku polskim i angielskim oraz będzie miał następującą strukturę:

1. streszczenie raportu wraz z rekomendacjami - 4 strony A4;
2. spis treści;
3. wprowadzenie;
4. syntetyczny opis wybranej i zastosowanej metodologii oraz charakterystyka źródeł informacji wykorzystywanych w badaniu
5. opis wyników badania;
6. wnioski
7. rekomendacje (w formie zaleceń czy sugestii ułatwiających podejmowanie decyzji)
8. załączniki (zestawienia, analizy danych, wizualizacje wyników itp.)

W raporcie znajdzie się osobna część poświęcona wynikom badania programu szkoleniowego SENSE i osobna projektów wsparcia instytucji społecznych. Struktura raportu końcowego zostanie przedstawiona Zamawiającemu z wyprzedzeniem i poddana dyskusji.

Prezentacja wyników badania

Wykonawca zaprezentuje wyniki prac nad ewaluacją na spotkaniu kończącym – do dnia 30 listopada 2012 r., w Warszawie.

Dodatkowo – już po zakończeniu realizacji umowy - ewaluator zobowiązuje się do wzięcia udziału w ewentualnych spotkaniach (maksymalnie 3) z partnerami polskiej współpracy rozwojowej, omawiających wnioski i rekomendacje z ewaluacji. Miejscem ewentualnych spotkań będzie Warszawa, terminy zostaną uzgodnione z Zamawiającym.

3.2 Współpraca z Zamawiającym

W realizacji badania Wykonawca będzie na bieżąco współpracował z Zamawiającym. Całościowa koncepcja badania, narzędzia badawcze i wyniki będą konsultowane z Zamawiającym w celu zapewnienia pełnej adekwatności badania do potrzeb. Konsultacje będą odbywały się w formie adekwatnej do potrzeb Zamawiającego m.in. poprzez raportowanie przebiegu badania, zgłaszanie uwag do raportów, konsultowanie narzędzi, przekazywania na każde życzenie Zamawiającego, dodatkowej, pełnej informacji o stanie realizacji badania, ale także - w razie potrzeby - poprzez kontakty telefoniczne, mailowe.

W trakcie realizacji badania będzie możliwe dokonywanie uzgodnień dotyczących modyfikacji stosowanej metodologii, tak aby maksymalnie odpowiadała ona specyfice badanego zagadnienia oraz spełniała standardy jakościowe i oczekiwania Zamawiającego.

Wykonawca zastosuje w badaniu **partycypacyjny model prowadzenia badań**, który pozwala na maksymalizację efektów współpracy pomiędzy ekspertami, a osobami reprezentującymi instytucje zaangażowane w proces będący przedmiotem ewaluacji.

Współpraca pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą oparta będzie na następujących zasadach:

- konsultowania metodologii badania i narzędzi badawczych (opracowanie metodologii badawczej i jej uzasadnienie),
- pozostawania w stałym kontakcie z Zamawiającym (spotkania robocze organizowane ad hoc odpowiednio do potrzeb, kontakt telefoniczny oraz drogą elektroniczną, wyznaczenie osoby do kontaktów roboczych),
- regularnego informowania o stanie prac i wszelkich zagadnieniach istotnych dla realizacji badania,

- Wykonawca będzie przekazywał Zamawiającemu informacje dotyczące pojawiających się problemów oraz zagrożeń w realizacji badania w formie krótkiej pisemnej notatki. Dopuszczalna jest forma elektroniczna,
- Wykonawca zaprezentuje raport końcowy na co najmniej dwóch spotkaniach konsultacyjnych oraz weźmie udział w dyskusji nt. uwag i rekomendacji przedstawionych przez Zamawiającego,
- opracowania harmonogramu przeprowadzenia badań,
- przygotowania kwestionariuszy/scenariuszy/materiałów do badania,
- terminowej realizacji prac terenowych,
- zapewnienia respondentom pełnej anonimowości w celu uzyskania jak najbardziej wiarygodnych danych,
- dostarczenia wyczerpujących i wiarygodnych (dających się szybko i łatwo zweryfikować) informacji oraz formułowania komunikatywnych i użytecznych wniosków),
- ścisłego wypełniania warunków Umowy, zgodnie z harmonogramem,
- profesjonalizmu, fachowego podejścia do realizacji badania,
- formułowania komunikatywnych, użytecznych raportów.

3.3 Podział zadań między członków zespołu badawczego

Poniżej przedstawiono opis członków Zespołu badawczego realizujących poszczególne etapy badania. Dodatkowo zadania zostały przypisane poszczególnym ekspertom w harmonogramie (patrz poniżej).

Tabela 6. Podział odpowiedzialności poszczególnych osób zespołu badawczego.

Lp.	Funkcja w projekcie	Imię i Nazwisko	Zakres obowiązków
1.	Kierownik Zespołu badawczego	Agnieszka Rudolf	<ul style="list-style-type: none"> • Kwestie formalne wynikające z realizacji umowy, • Kierowanie pracami Zespołu realizującego badanie, • Bieżące kontakty z Zamawiającym w kwestiach formalnych i merytorycznych, • Kontakty z interesariuszami badania, • Przekazywanie raportów Zamawiającemu, • Nadzór nad przygotowaniem metodologii badania, • Przygotowanie Raportu Metodologicznego i Końcowego oraz sprawozdań z realizacji projektu, • Prezentacja wyników badania na spotkaniach zorganizowanych przez Zamawiającego.
2.	Z-ca kierownika badania	Justyna Ratajczak	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie organizacyjne kierownika i zespołu badawczego, • Kontakty robocze z Zamawiającym i interesariuszami badania, • Przygotowanie metodologii badania (m.in. narzędzia badawcze) • Analiza dokumentów i danych zastanych/literatury

Lp.	Funkcja w projekcie	Imię i Nazwisko	Zakres obowiązków
			<p>przedmiotu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie danych i materiałów do analizy, • Analizy jakościowe, • Przygotowanie Raportu Metodologicznego i Końcowego oraz informacji z realizacji projektu.
3.	Metodolog	Jarosław Chojecki	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie kierownika w kwestiach formalnych i merytorycznych, • Pozyskanie baz danych i materiałów do analizy (m.in. dokumentów), • Przygotowanie metodologii badania (m.in. ilościowe narzędzia badawcze), • Nadzór merytoryczny nad badaniami jakościowymi (IDI i TDI), • Przygotowanie oraz nadzór nad realizacją badania ilościowego (CAWI), • Przygotowanie Raportu Metodologicznego i Końcowego oraz sprawozdań z realizacji projektu, • Analizy statystyczne.
4.	Członek zespołu badawczego	Emilia Nasiłowska	<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie baz danych i materiałów do analizy (m.in. dokumentów), • Analiza dokumentów i danych zastanych/literatury przedmiotu, • Przygotowanie badań terenowych, • Nadzór nad badaniami jakościowymi (IDI i TDI), • Analizy jakościowe, • Przygotowanie Raportu Metodologicznego i Końcowego.
5.	Członek zespołu badawczego	Róża Chybowska-Philippe	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza dokumentów i danych zastanych/literatury przedmiotu, • Koordynacja badań jakościowych prowadzonych na terenie wybranych krajów (kontakt z podwykonawcami, nadzór nad badaniem, weryfikacja otrzymanych materiałów zwrotnych), • Analizy jakościowe, • Przygotowanie Raportu Metodologicznego i Końcowego.

3.4 Harmonogram badania

Realizacja badania przebiegać będzie zgodnie ze szczegółowym harmonogramem zaproponowanym przez Wykonawcę w niniejszym raporcie metodologicznym, uwzględniającym zapisy umowy, z których wynika, że maksymalnym termin wykonania zamówienia jest dzień **30 listopada 2012 r.**

Najważniejsze terminy dotyczące realizacji badania:

1. W terminie do **7 dni** od dnia podpisania umowy – przygotowanie **projektu raportu metodologicznego** przez Wykonawcę; Zamawiający przekaże swoje uwagi w ciągu 3 dni roboczych od daty otrzymania dokumentu w formie elektronicznej;
2. W terminie do **7 dni** od dnia przekazania uwag Zamawiającego do projektu raportu metodologicznego – przygotowanie **finalnej wersji raportu metodologicznego** przez Wykonawcę; raport przekazany zostanie Zamawiającemu w formie elektronicznej i papierowej. Zamawiający w ciągu **3 dni roboczych** przekaże dodatkowe uwagi lub zaakceptuje raport.
3. W terminie do **10 tygodni** od dnia podpisania umowy – przedstawienie **projektu raportu końcowego**: projekt raportu powinien być przekazany Zamawiającemu w formie elektronicznej i papierowej. Zamawiający w **ciągu 5 dni roboczych** przekaże dodatkowe uwagi lub zaakceptuje raport.
4. W terminie do **12 tygodni** od dnia podpisania umowy – przedstawienie **ostatecznej wersji raportu końcowego** uwzględniającego uwagi Zamawiającego: raport zostanie przekazany Zamawiającemu ze streszczeniem, w języku polskim i angielskim, w formie elektronicznej i w formie prezentacji multimedialnej w języku polskim i angielskim;
5. Zamawiający zastrzega sobie prawo do wniesienia zastrzeżeń do ostatecznej wersji raportu w terminie **do 1 tygodnia** po prezentacji multimedialnej;
6. Najpóźniej **3 dni robocze** przed terminem wykonania umowy - Wykonawca odniesie się do zastrzeżeń Zamawiającego na piśmie.

Poniżej przedstawiono w formie graficznej plan pracy wraz z terminami ich realizacji. Harmonogram przedstawiony poniżej został opracowany w rozbiciu na tygodnie i dni w postaci wykresu Gantta. Na wykresie zaznaczono także **kamienie milowe** (szczególne istotne momenty procesu badawczego), które kończą realizację poszczególnych **ścieżek krytycznych**, obrazujących ciągi takich zadań (podzadań projektu), że opóźnienie w którymkolwiek z nich, wpływa na realizację dalszej części badania oraz na jego zakończenie.

(dokument załączony w osobnym pliku w formacie Excel)

Załączniki

1 Kluczowe punkty wywiadów pogłębionych

1.1 Indywidualne wywiady pogłębione

1.1.1 Uczestnicy programu SENSE

Charakterystyka uczestnika

Narodowość, płeć, wykształcenie, pozycja zawodowa

Udział w projekcie:

- Informacja o szkoleniu (skąd dowiedział się o projekcie?)
- Rekrutacja (jakie były kryteria uczestnictwa? Jak się w nim znalazł?)
- Motywacja do uczestnictwa
- Oczekiwania co do szkolenia (czego się spodziewał? jakie były jego potrzeby? Z czego one wynikały?)

Opis szkolenia

- Prośba o krótką charakterystykę
- Najbardziej zapamiętane elementy
- Najbardziej atrakcyjne elementy (co się podobało? A co nie? Czego było za mało/dużo)
- Ocena trenera (wiedza merytoryczna i umiejętności trenerskie)
- Ocena metod zastosowanych podczas szkolenia (techniki, materiały)
- Wpływ szkolenia na zdobycie nowej wiedzy/doświadczenia
- Przydatność zdobytej wiedzy
- Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności obecnie
- Ocena praktyczności szkolenia i jego wpływu na podniesienie jakości rządzenia
- Nieplanowane efekty szkolenia

Opinie o dostosowaniu programu

- Ocena doboru uczestników: dostosowanie do możliwości uczestników; porównywalność poziomu wiedzy/doświadczenia uczestników- wpływ tych aspektów na przebieg szkolenia
- Uwzględnienie różnic kulturowych: W jaki sposób były uwzględnione? Jeżeli nie, to dlaczego i jakie były tego konsekwencje?
- Osiągnięcie zamierzonych efektów szkolenia

Rekomendacja dotyczące zmian

- Propozycje innych narzędzi/metod
- Jakie zmiany w systemie przygotowań i realizacji szkoleń mogłyby przyczynić się do realizacji szkoleń, by zwiększyć efektywność programu?

Wizerunek Polski

- Obraz i wiedza o Polsce przed szkoleniem
- Czego uczestnicy dowiedzieli się o Polsce dzięki szkoleniom?
- Jak teraz postrzegają Polskę?

1.1.2 Uczestnicy projektów wsparcia instytucji w Gruzji

Charakterystyka respondenta

Narodowość, płeć, wykształcenie, pozycja zawodowa

Charakterystyka instytucji, która otrzymała pomoc

- Wielkość
- Zakres działania
- Doświadczenie/udział w różnych projektach
- Główne problemy dotyczące obszaru i funkcjonowania domu dziecka i opieki nad dziećmi w Gruzji
- Identyfikacja uwarunkowań i wyzwań społeczno-ekonomicznych dotyczących rozwoju sektora społecznego w Gruzji

Ocena projektu

- Informacja o możliwości uczestnictwa
- Motywacja do uczestnictwa
- Charakterystyka otrzymanego wsparcia
- Ocena przydatności wsparcia (konsultacje, szkolenia)
- Ocena trenerów/konsultantów
- Pojawiające się problemy

Opinie o wykorzystanych doświadczeniach

- Czy są wykorzystywane?
- Czy są wiązane z polską ekspertyzą?

Opinie o komplementarności działań

- Komplementarność działań z działaniami innych instytucji
- Propozycje działań wzmacniających komplementarność działań polskich i gruzińskich

Opinie o dostosowaniu programu

- Uwzględnienie różnic kulturowych wynikających z adaptacji polskich projektów w Gruzji
- Ew. konsekwencje braku uwzględnienia
- Ocena efektywności (finansowej) proponowanych modelowych rozwiązań

Oddziaływanie projektu

- Rzeczywiste efekty wywołane przez prowadzone interwencje:

- planowane
- nieplanowane
- Wpływ projektu na funkcjonowanie:
 - instytucji
 - dzieci
 - system wsparcia i funkcjonowania domów dziecka
- Ocena stopnia możliwości kontynuowania i rozwijania osiągniętych efektów projektu
- Dodatkowe działania ze strony polskiej i gruzińskiej wzmacniające trwałość rezultatów poszczególnych projektów

Obraz Polski

- Obraz Polski w oczach uczestników projektu
- Polska jako donator pomocy i wsparcia rozwoju sektora społecznego

1.2 Telefoniczne wywiady pogłębione

1.2.1 Trenerzy programu SENSE

Charakterystyka respondenta

Doświadczenie zawodowe, doświadczenie w projektach międzynarodowych

Udział w projekcie

- Informacja o możliwości prowadzenia szkoleń (Skąd dowiedział się o projekcie?)
- Jak się odbywała rekrutacja (Jak się w nim znalazł?)

Ocena metod szkoleniowych

- Prośba o krótką charakterystykę
- Efektywne i nieefektywne elementy
- Ocena praktyczności szkolenia i jego wpływu na podniesienie jakości rządzenia
- Ocena zaangażowania uczestników
- Problemy podczas szkolenia, trudne kwestie

Opinie o dostosowaniu programu

- Ocena doboru grupy szkoleniowej
- Ocena dostosowania tematyki do wiedzy i kompetencji uczestników
- Ocena uwzględnienia różnic kulturowych
- Czy szkolenia przyniosły zamierzony efekt? Dlaczego?

Wizerunek Polski

- Obraz i wiedza o Polsce przed szkoleniem
- Szkolenie a wizerunek i wiedza uczestników o Polsce

- Ocena wykorzystanie tego typu programów w celu umocnienia obrazu Polski jako kraju wspierającego demokratyzację i propagującego dobre rządzenie

Rekomendacja dotyczące zmian

- Propozycje innych narzędzi/metod, aby osiągnąć założone cele
- Zmiany w rekrutacji, organizacji i realizacji szkoleń mogące przyczynić się do zwiększenia efektywności programu

1.2.2 Trenerzy/eksperti projektów wsparcia instytucji

Charakterystyka respondenta

Doświadczenie zawodowe, doświadczenie w projektach międzynarodowych, wiedza o sektorze instytucji w Gruzji

Udział w projekcie:

- Informacja o możliwości prowadzenia szkoleń (Skąd dowiedział się o projekcie?)
- Jak się odbywała rekrutacja (jakie były kryteria uczestnictwa? Jak się w nim znalazł?)
- Motywacja do uczestnictwa

Ocena wsparcia

- Prośba o krótką charakterystykę
- Efektywne i nieefektywne elementy
- Ocena praktyczności szkolenia/konsultacji i jego wpływu na poprawę funkcjonowania domów dziecka
- Ocena zaangażowania uczestników
- Problemy podczas szkolenia, trudne kwestie
- Dopasowanie projektu do wyzwań sektora społecznego w Gruzji
- Ocena komplementarności wsparcia
 - wewnętrznego – w projekcie
 - zewnętrznego – z innymi programami/działaniami podejmowanymi przez instytucje

Opinie o dostosowaniu projektu

- Ocena doboru grupy szkoleniowej
- Ocena dostosowania tematyki do wiedzy i kompetencji uczestników
- Ocena uwzględnienia różnic kulturowych
- Czy szkolenia/konsultacje przyniosły zamierzony efekt? Dlaczego?

Wizerunek Polski

- Obraz i wiedza uczestników o Polsce przed szkoleniem
- Szkolenie a wizerunek i wiedza uczestników o Polsce
- Ocena wykorzystanie tego typu programów w celu umocnienia obrazu Polski jako kraju wspierającego demokratyzację i propagującego dobre rządzenie

Rekomendacja dotyczące zmian

- Propozycje innych narzędzi/metod, aby osiągnąć założone cele
- Zmiany w rekrutacji, organizacji i realizacji szkoleń mogące przyczynić się do zwiększenia efektywności programu

1.2.3 Przedstawiciel Towarzystwa Nasz Dom

Charakterystyka respondenta

- Doświadczenie zawodowe, doświadczenie w projektach międzynarodowych, wiedza o działaniach instytucji w Gruzji

Charakterystyka instytucji

- Zakres działania
- Doświadczenie w realizacji projektów pomocowych

Pomysł na projekt

- Geneza (na podstawie jakiej diagnozy powstał projekt)
- Wcześniejsze doświadczenia
- Motywacja do realizacji

Ocena wsparcia

- Prośba o krótką charakterystykę każdego z typów projektów
- Efektywne i nieefektywne elementy
- Ocena praktyczności szkolenia/konsultacji i jego wpływu na poprawę funkcjonowania domów dziecka
- Ocena zaangażowania poszczególnych uczestników i instytucji
- Problemy podczas realizacji projektu, trudne kwestie
- Dopasowanie projektu do wyzwań sektora społecznego w Gruzji
- Ocena komplementarności wsparcia
 - wewnętrznego – w projekcie
 - zewnętrznego – z innymi programami/działaniami podejmowanymi przez instytucje
 - między trzema przedmiotowymi projektami

Efekty projektów

- Przykłady sukcesów/porażek i ich uwarunkowania
- Uwarunkowania trwałości rezultatów projektów
- Ocena szerszego oddziaływania projektów
- Ocena znaczenia różnic kulturowych

Wizerunek Polski

- Realizacja projektów a kreowanie wizerunku Polski
- Ocena wykorzystanie tego typu programów w celu umocnienia obrazu Polski jako kraju wspierającego demokratyzację i propagującego dobre rządzenie

Rekomendacje dotyczące zmian

- Propozycje innych narzędzi/metod, aby osiągnąć założone cele
- Zmiany w rekrutacja, organizacji i realizacji szkoleń mogące przyczynić się do zwiększenia efektywności programu
- Główne wnioski z realizacji projektów

Prośba o rekomendacje dotyczące wytypowania instytucji (beneficjentów) do case study.

2 Kluczowe punkty ankiety CAWI

2.1 Uczestnicy programu SENSE

Metryczka

Kraj, wiek, płeć, wykształcenie, wielkość miejsca zamieszkania, pozycja zawodowa

Trafność wsparcia

- Wyjściowy poziom wiedzy uczestników
- Dopasowanie szkoleń do potrzeb uczestnika
- Dopasowanie szkoleń do potrzeb kraju uczestnika
- Ocena metod szkoleniowych
- Ocena trenerów (wiedza merytoryczna i umiejętności merytoryczne)
- Ocena zakresu tematycznego

Efektywność wsparcia

- Trudności/problemy w czasie szkoleń
- Ocena aspektów organizacyjnych szkoleń
- Uwzględnienie różnic kulturowych w czasie szkoleń
- Zmiana efektywności pracy uczestników szkolenia (ocena opierać się będzie na subiektywnych odczuciach respondenta – ocena przed i po uczestniczeniu w szkoleniu)

Skuteczność wsparcia

- Ocena osiągnięcia założonych przez uczestnika celów szkolenia
- Dostosowanie do możliwości uczestników
- Zgodność celu szkoleniowego z osiągniętym wynikiem

Użyteczność wsparcia

- Rzeczywiste efekty wywołane przez szkolenie
- Efekty planowane i nieplanowane w odniesieniu do wyzwań społeczno-ekonomicznych kraju

Trwałość wsparcia

- Wykorzystywanie umiejętności obecnie
- Ocena wpływu szkolenia na poprawę jakości rządzenia

Obraz Polski

- Obraz Polski w oczach uczestników projektu
- Polska jako donator pomocy i wsparcia demokratycznego

2.2 Uczestnicy szkoleń i konsultacji projektów wsparcia instytucji w Gruzji

Metryczka

Kraj, wiek, płeć, wykształcenie, wielkość miejsca zamieszkania, pozycja zawodowa, dane o instytucji – wielkość, zakres działania.

Trafność wsparcia

- Wyjściowy poziom wiedzy uczestników
- Dopasowanie projektu/konsultacji do potrzeb instytucji/regionu
- Dopasowanie szkoleń do potrzeb kraju uczestnika
- Ocena metod szkoleniowych, tematyki konsultacji
- Ocena dostępności trenerów/konsultantów

Efektywność wsparcia

- Rekomendacje dot. poprawy realizacji projektu
- Ocena aspektów organizacyjnych szkoleń
- Uwzględnienie różnic kulturowych
- Zmiana efektywności pracy uczestników szkolenia (ocena opierać się będzie na subiektywnych odczuciach respondenta – ocena przed i po uczestniczeniu w szkoleniu)

Skuteczność wsparcia

- Ocena osiągnięcia celów projektu
- Dostosowanie projektu do możliwości instytucji (finansowych, infrastrukturalnych, zasobów ludzkich)
- Charakterystyka korzyści uzyskanych z uczestnictwa w projekcie
- Zgodność celu szkoleniowego z osiągniętym wynikiem

Użyteczność wsparcia

- Rzeczywiste efekty wywołane przez projekty
- Efekty planowane i nieplanowane odniesieniu do wyzwań sektora społecznego

Trwałość wsparcia

- Wykorzystywanie umiejętności obecnie
- Ocena wpływu projektu na poprawę funkcjonowania domów dziecka i sektora społecznego
- Propozycje dodatkowych działań wzmacniających wsparcie

Obraz Polski

- Obraz polski w oczach uczestników projektu
- Polska jako donator pomocy i wsparcia demokratycznego

3 Identyfikacja obszarów z brakami informacyjnymi

Poniżej zaprezentowano obszary, które wymagają wyjaśnienia. Kwestie te będą uzupełnione po wstępnej analizie danych i po spotkaniu z Zamawiającym.

Tabela 7. Lista kwestii do wyjaśnienia.

	obszar	Kwestia do wyjaśnienia	Wyjaśnienia po spotkaniu z Zamawiającym 11 września
1	Badania terenowe CAWI	W jakim języku były prowadzone szkolenia? Jaki jest poziom znajomości języka angielskiego?	Kwestionariusze do badań CAWI zostaną opracowane w języku: <ul style="list-style-type: none">• Badanie programu SENSE – język rosyjski i francuski• Badanie projektów wsparcia instytucji społecznych – język rosyjski
2	Badania terenowe CAWI	Jaka jest liczba uczestników szkoleń/konsultacji realizowanych w ramach konkursów polskiej współpracy rozwojowej?	Wykonawcy zostanie przekazana lista uczestników wraz z adresami mailowymi.
3	Badania terenowe CAWI	Na ile prawdopodobne jest ryzyko, że adresy mailowe uczestników są nieaktualne?	Część adresów mailowych może być nieaktualna. Wykonawca otrzyma wsparcie w kontaktach z uczestnikami od pracowników placówek dyplomatycznych.
4	Badania terenowe TDI	Kim byli trenerzy realizujący szkolenia SENSE oraz szkolenia realizowane w ramach konkursów polskiej współpracy rozwojowej? W jakim języku powinny być prowadzone szkolenia?	Trenerami w ramach programu SENSE były osoby mieszkające w Polsce. Wywiady z tymi osobami zostaną przeprowadzone w języku polskim,
5	Analiza dokumentów	Czy wszystkie dokumenty wymienione w rozdziale 4 są dostępne?	Wykonawca otrzymał część materiałów dot. programu SENSE i projektów wsparcia instytucji społecznych w Gruzji w wersji papierowej. Część dokumentacji dostępna jest do wglądu (z możliwością skopiowania) w siedzibie Zamawiającego.
6	Pozyskanie danych uczestników	Czy potrzebna jest odrębna umowa na powierzenie danych osobowych?	Oddzielna umowa na powierzenie danych osobowych nie jest potrzebna, wystarczający jest zapis w umowie w paragrafie 7.

4 Zapotrzebowanie na dokumenty i dane

Wykonawca do przeprowadzenia odpowiedniej analizy oraz zgodnie z zapisami SIWZ, zwraca się z prośbą o udostępnienie następujących dokumentów:

Program SENSE

1. Dokumenty programowe – założenia szkoleń, cele, program
2. Dane uczestników szkoleń (min. imię, nazwisko, kraj, edycja programu, adres mailowy)
3. Dane trenerów (min. imię, nazwisko, kraj, edycja programu, adres mailowy)
4. Wyniki ankiet oceniających szkolenia (jeśli takie były)

List polecający od Zamawiającego, uwierzytelniający badanie.⁸

Projekty zrealizowane w Gruzji w ramach konkursów polskiej współpracy rozwojowej udzielanej za pośrednictwem MSZ RP:

1. Dokumenty programowe takie jak: programy roczne, regulaminy konkursów i wytyczne
2. Opisy projektów oraz wnioski aplikacyjne
3. Danych z monitoringu, źródeł statystycznych oraz innych danych administracyjnych
4. Materiały medialnych (w tym zapisów elektronicznych z audycji radiowych i telewizyjnych)
5. Sprawozdania z realizacji zadań i ankiety ewaluacyjne dostarczone przez organizacje realizujące projekty.
6. Dane instytucji realizujących projekty (wraz z danymi koordynatorów)
7. Dane instytucji biorących udział w projektach (wraz z danymi kluczowych osób).
8. Dane uczestników szkoleń (min. imię, nazwisko, kraj, edycja programu, adres mailowy)

List polecający od Zamawiającego, uwierzytelniający badanie.⁹

⁸ Projekt listu zostanie przygotowany przez Wykonawcę. List zostanie przygotowany w języku angielskim i rosyjskim.

⁹ Projekt listu zostanie przygotowany przez Wykonawcę. List zostanie przygotowany w języku angielskim i rosyjskim.